

**INSTYTUT NA RZECZ EKOROZWOJU
INSTITUTE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

W interesie przyszłych pokoleń / In the interest of the future generations

ul. Nabelaka 15 lok. 1
00-743 Warszawa/Warsaw
POLAND

www.ine-isd.org.pl

Tel./Phone: (48-22) 851-04-02

Tel./Phone: (48-22) 851-04-03

Tel./Phone: (48-22) 851-04-04

Fax.: (48-22) 851-04-00

E-mail: ine@ine-isd.org.pl

S P R A W O Z D A N I E

z działalności

Instytutu na rzecz Ekorozwoju

za rok 2012

Warszawa, marzec 2013 roku

Spis treści

I. WPROWADZENIE

II. POLITYKA KLIMATYCZNO ENERGETYCZNA

1. Dobry Klimat dla Powiatów
2. Niskoemisyjna strategia gospodarcza rozwoju Polski – Mapa Drogowa 2050 – Niskoemisyjna Polska 2050
3. Z energetyką przyjazną środowisku za pan brat
4. Biogazownia- przemyślany wybór
5. Debata na temat elektrowni jądrowych
6. „Włącz się! Energetyczne narady obywatelskie. Udział społeczny w tworzeniu lokalnych strategii i planów energetycznych
7. Towards progressive reductions in energy use in Poland – Efektywność energetyczna.
8. Beam21 - Blended capacity - building on sustainable energy measures and action plans for European municipalities (Budowanie potencjału administracji lokalnej na rzecz zrównoważonego zarządzania energią w gminach europejskich w oparciu o wskaźniki i plany działania
9. Australia – białe certyfikaty
10. Impact of energy efficiency improvement in the construction sector on the Polish labour market - Wpływ na rynek pracy programu głębokiej modernizacji energetycznej budynków w Polsce
11. Raport-Węgiel Brunatny
12. Analiza zagrożeń carbon leakage w kontekście możliwości wywołania go przez Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
13. Innowacje dla ochrony klimatu

III. BUDOWA SPOŁECZEŃSTWA ZRÓWNOWAZONEGO ROZWOJU

Vortal Chrońmy Klimat

IV. PROMOCJA ZRÓWNOWAZONEGO ROZWOJU

Projekt Szerokie wody Natury 2000

V. WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW)
European Environmental Bureau

VI. UDZIAŁ W RADACH, DEBATACH I SESJACH

VII. WYSTAPIENIA PUBLICZNE I INNE DZIAŁANIA UPOWSZECHNIAJĄCE

VIII. STANOWISKA InE

VIII. PUBLIKACJE InE 2012

IX. ZESPÓŁ InE

WPROWADZENIE

Instytut na rzecz Ekorozwoju (InE) jest fundacją, która została zarejestrowana we wrześniu 1990 r. i podjęła działalność na początku 1991 r. InE jest instytucją typu think-tank, która powstała w momencie rozpoczynania się w Polsce okresu transformacji ustrojowej. W ciągu tych 22 lat funkcjonowania InE punkt ciężkości działalności ulegał zmianie, ale zawsze koncentrowała się ona wokół zrównoważonego rozwoju, zwanego także ekorozwojem.

Instytut od początku swojej działalności promował szerokie rozumienie idei zrównoważonego rozwoju, które nie było zawężane jedynie do poszukiwania równowagi pomiędzy zagadnieniami społecznymi, gospodarczymi i przyrodniczymi. Punktem wyjścia dla zrozumienia tej idei jest uznanie fizycznej skończoności świata, ograniczoności w dostępie do zasobów, czy też nadrzędnej konieczności zachowania globalnych systemów podtrzymujących życie na kuli ziemskiej, jak np. klimat globalny.

W swojej działalności Instytut od lat przyjmował za niezbędne i konieczne zajmowanie się następującymi 10 kierunkami:

1. Energetyka – ograniczanie zapotrzebowania na energię, wzrost efektywności energetycznej oraz rozwoju energetyki odnawialnej.
2. Transport – zarządzanie popytem na usługi transportowe, równoprawne traktowanie transportu drogowego z kolejowym, publicznym i niezmotoryzowanym.
3. Tereny wiejskie – promowanie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wraz z dbałością o krajobraz i przyrodę oraz upowszechnianie pozarolniczych form zatrudniania (w szczególności poprzez rozwój turystyki).
4. Miasta – poprawa warunków życia mieszkańców, ograniczanie rozprzestrzeniania się terenów zurbanizowanych i oszczędne gospodarowanie zasobami miasta.
5. Miejsca pracy – kreowanie przyjaznej środowisku przedsiębiorczości i podnoszenie świadomości ekologicznej biznesu.
6. Ochrona klimatu – popieranie integracji polityki klimatycznej (przeciwdziałanie i adaptacja) ze strategią gospodarczego rozwoju kraju; oddziaływanie na zmianę zachowań społecznych w kierunku bardziej zrównoważonej i przyjaznej dla środowiska konsumpcji.
7. Natura 2000 – promowanie rozwoju, który chroni i wzmacnia kapitał przyrodniczy wraz z poszukiwaniem wzorców wykorzystania obszarów cennych przyrodniczo do proekologicznego rozwoju lokalnego — zwłaszcza przez turystykę.
8. Konkurencyjność – uwzględnianie kosztów zewnętrznych (ekologiczne i społeczne) i rezygnacji z anty-środowiskowych subsydiów w gospodarce, promowanie ekologicznej reformy podatkowej.
9. Fundusze UE – efektywne wykorzystanie funduszy służące wzmacnianiu zrównoważonego rozwoju i powstrzymaniu nad-konsumpcji zasobów naturalnych.
10. Strategiczne oceny – propagowanie i rozwijanie instrumentu integracji polityki ekologicznej z innymi politykami.

11. Świadomość ekologiczna Polaków- badania własne, monitoring, barometr (tu duże pole merytoryczne też jakoś pominięte jako specjalizacja InE (patrz SENAT itp.).

Rok 2012, w historii Instytutu, zapisze się, jako zdominowany przez cały kompleks działań energetyczno-klimatycznych. To oczywiście wynik świadomego wyboru tematów, które Zespołowi wydały się najistotniejsze, choć nieraz pojawiała się tęsknota by „ruszyć” jakiś problem, który w trójkącie *środowisko, gospodarka, społeczeństwo* ukazał się jako interesujący lub wymagający bliższego przyjrzenia się. Niestety na takie „skoki w bok” mogliśmy sobie pozwalać bardzo rzadko, niemal prywatnie, przenosząc zdobyte przemyślenia na forum Instytutu. Najczęściej miało to miejsce przy okazji spotkań i konferencji organizowanych przez podobne do naszej instytucji lub organizacje, których InE jest członkiem.

Energetyka i zmiany klimatyczne wydają się dzisiaj nieskończenie wielkimi tematami i oczywiście w każdym z nich jest możliwość znalezienia wielu ciekawych problemów. Dlatego też przed Instytutem, poszukującym innego niż resortowe spojrzenia na problemy energetyczno-klimatyczne otwierają się ciągle nowe tematy, którym poświęciliśmy, jako Zespół, czas i swą pracę.

W roku 2012 z nie małym zaangażowaniem zajmowaliśmy się problematyką obszarów Natura 2000. W pierwszej połowie roku kończyliśmy bogaty w wydarzenia projekt „Szerokie wody Natury 2000” (m.in. badania świadomości ekologicznej, szkolenia regionalne, konkurs dla gimnazjalistów, aktualizowanie katalogu obszarów, nowe e-learningi i publikacje oraz konferencje). W drugiej, już z własnych środków utrzymywaliśmy portal edukacyjny „Natura 2000 a turystyka”, na którym znajduje się dorobek kilkuletniej pracy Instytutu związanej z propagowaniem wiedzy o sieci obszarów chronionych Natura 2000.

Patrząc na to, co działo się w 2012 roku w Instytucie, zwraca uwagę liczba wydanych publikacji o dużej rozpiętości merytorycznej, zależnej od przeznaczenia i odbiorcy.

Jako organizacja z siedzibą w Warszawie staramy się oddziaływać, co naturalne, na instytucje zlokalizowane w stolicy: administrację centralną, parlament, media ogólnopolskie. Jednakże, co pewnie zaskoczy czytających poniższe sprawozdanie, Instytut wraz z partnerami znaczną część czasu w 2012 roku poświęcił na działania w terenie, poza Warszawą. W roku tym organizowaliśmy i przeprowadzaliśmy debaty na temat zmian klimatycznych w 88 miastach powiatowych. Spotkania z władzami lokalnymi, samorządowym punktem widzenia na kwestie adaptacji i przeciwdziałania zmianom klimatycznym były wielce pouczającym i fascynującym rozdziałem życia Instytutu; wzbogaciliśmy się o nowe doświadczenia i wiedzę – nie ma się co wstydzić określenia – o kraju.

Na uwagę zasługuje powrót do podjętego w początkach istnienia Instytutu nurtu *public participation*. Tak pożądanym w latach 90. udział społeczny wymagał porządkowania i wzmacniania. Być może przyszedł czas na drugi rozdział wzmocnienia demokracji, doby zrównoważonego rozwoju, w której udział społeczny jest kluczowym elementem.

Pod koniec roku 2012 spotkało Instytut duże wyróżnienie; wizytę w InE złożyli emerytowani pracownicy fundacji German Marshall Fund i Rockefeller Brothers Fund, którzy ponad 20 lat temu wsparli inicjatywę utworzenia w Polsce Instytutu na rzecz Ekorozwoju.

POLITYKA KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNA

Dobry klimat dla powiatów –DOKLIP

(09.2010-08.2015)

Celem partnerskiego przedsięwzięcia „Dobry Klimat dla Powiatów” jest aktywne zaangażowanie polskich samorządów w działania prowadzące do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz służące lepszej adaptacji do zmian klimatu. Partnerami projektu są: Związek Powiatów Polskich i Community Energy Plus z W. Brytanii. W swojej zasadniczej, kampanijnej części projekt składa się z 7 działań. Głównymi elementami projektu są:

- organizacja lokalnych debat publicznych dotyczących zmian klimatu i polityki ich ograniczenia na poziomie powiatów
- przygotowanie pilotażowego programu niskowęglowego rozwoju jednego z miast powiatowych.
- organizacja 16 samorządowych konferencji regionalnych, w ramach których wypracowane zostanie porozumienie polskich samorządów działających na rzecz ochrony klimatu.
- utworzenie sieci 110 lokalnych informatorów (LISO) oraz grupy przeszkolonych moderatorów dyskusji publicznych,
- przeprowadzone zostaną oceny śladu węglowego dla wybranych i chętnych powiatów,
- aktywni lokalni liderzy wyjadą zobaczyć, jak radzą sobie ze zmianami klimatu samorzady w Kornwalii,
- przygotowany będzie podręcznik lokalnej ochrony klimatu oraz film, a także inne liczne materiały informacyjne.

Projekt rozpoczął się 1 września 2010 roku, a działania projektowe będą trwały do końca sierpnia 2015 roku. Przyznana dotacja ze środków LIFE+ wynosi 901 685 euro (50%), a ze środków NFOŚiGW – 811 438 euro (45%). Pozostałe 90 248 euro (5%) zapewnią partnerzy projektu.

Do projektu przystąpiło 115 powiatów z całej Polski. W projekcie InE współpracuje z ponad 100 osobami pracującymi w zgłoszonych powiatach w charakterze Lokalnych Inicjatorów Społeczeństwa Obywatelskiego, a także z grupą 12 Moderatorów Debat Klimatycznych.

W 2012 roku uzupełniono 98 wykonanych w 2011 roku raportów „otwarcia” o kolejne 12, a liczba wywiadów wykonanych z liderami lokalnej opinii publicznej w zakresie działań powiatu na polu ochrony klimatu wzrosła o 97 do 643. Wszystkie zebrane w ten sposób informacje o uczestniczących w projekcie powiatach posłużyły do wykonania pierwszego Raportu o stanie

przygotowań lokalnych do zmian klimatu, który ukazał się drukiem w listopadzie 2012 roku w nakładzie 2000 szt.

W marcu 2012 roku ukończony został film „Tydzień w dobrym klimatem” w reżyserii Duśki Markowskiej-Resich. Film pokazuje, w trakcie podróży po Polsce, szereg dobrych przykładów stosowania odnawialnych źródeł energii i wykorzystania efektywności energetycznej w działalności gospodarczej, budownictwie, turystyce i rekreacji. Film wytłoczono na 2500 sztuk płyt DVD w wersji polskiej i z napisami angielskimi.

Zakończono także działania związane z naborem Moderatorów Debat Klimatycznych. Na początku marca w Puławach zorganizowano dla 25 osób specjalne szkolenie połączone z procesem ostatecznej rekrutacji i uformowania dwuosobowych zespołów Moderatorów Debat Klimatycznych. W wyniku szkolenia do współpracy w charakterze MDK zdecydowano się wyłonić 12 osób (6 zespołów) oraz 3 osoby rezerwowe.

W dniach 19-20 kwietnia odbyła się I Samorządowa Konferencja Klimatyczna zorganizowana przez partnera projektu Związek Powiatów Polskich. W zamierzeniach miała być to konferencja krajowa, ale uczestnictwo znamienitych prelegentów z Community Energy Plus z Wielkiej Brytanii oraz Komisji Europejskiej nadało jej wymiar międzynarodowy. Wśród prelegentów krajowych znaleźli się m.in. Prezes NFOŚiGW oraz Dyrektor Departamentu Energii w Ministerstwie Gospodarki. Podczas konferencji odbyła się otwarta premiera filmu „Dobry klimat dla powiatów”. W konferencji wzięło udział ponad 80 osób, głównie przedstawiciele Starostw Powiatowych. Konferencja zakończyła się sukcesem, głównie ze względu na ożywione dyskusje po każdej prezentacji.

W pierwszym półroczu 2012 roku zgromadzono dane i przeprowadzono na ich podstawie obliczenia śladu węglowego dla 5 powiatów projektu: poddębickiego, kwidzyńskiego, starogardzkiego oraz miast Płock i Jaworzno. Obliczenia wykonano we współpracy z ekspertami zewnętrznymi. Były to pierwsze tego typu obliczenia wykonane dla jednostek administracyjnych typu powiatu. Wypracowana metodyka obliczeń oraz rezultaty ukażą się jako wydawnictwo w 2013 roku.

Do czerwca 2012 roku, po konsultacji wstępnej wersji z zarządem Związku Powiatów Polskich i Radą Projektu, przygotowano ostateczną wersję deklaracji „Dobry klimat dla powiatów”. W deklaracji dano powiatom możliwość wpisania własnych działań, które będą służyć ochronie klimatu. Dano także możliwość poparcia powiatu w swoich działaniach przez gminy. Promocją deklaracji zajmuje się głównie Związek Powiatów Polskich, jako partner projektu. Do końca roku 2012 zgromadzono już 5 deklaracji od powiatów.

Punktem kulminacyjnym projektu była organizacja 90 debat klimatycznych w powiatach projektu. Debaty rozpoczęły się w październiku 2012 roku i do końca roku przeprowadzono ich 60. W każdej debacie uczestniczyło minimum 15 osób z różnych grup interesariuszy występujących w powiecie, które w formie warsztatowej wypracowywały społeczne założenia Programu Niskowęglowego Rozwoju dla swojego powiatu. Warsztaty poprzedzone były wyczerpującą prezentacją o zmianach klimatu i polityce klimatycznej, a także filmem

„Tydzień z dobrym klimatem”. Raporty z debat opracowywano na bieżąco i przesyłano starostom oraz uczestnikom debat. Cykl debat zakończony zostanie w 2013 roku.

Dzięki przeprowadzonym działaniom społeczność internetowa LISO, w której uczestniczą wszyscy lokalni współpracownicy projektu oraz Moderatorzy Debat Klimatycznych urosła do 120 osób. W 2012 roku społeczność została otwarta dla uczestników debat spoza grupy LISO i MDK. Dla uczestników rozpoczęto przygotowywać program edukacyjny w postaci e-szkoleń.

Prowadzone w 2012 roku działania przyczyniły się do znacznego zwiększenia liczby użytkowników portalu chronmyklimat.pl, na którym od lutego 2011 roku umieszczona jest strona projektu (www.chronmyklimat.pl/doklip). Na stronie umieszczany jest elektroniczny biuletyn projektu, który w 2012 roku ukazał się trzykrotnie.

We wszystkich powiatach uczestniczących w projekcie wciąż są dostępne ulotki tematyczne projektu poruszające 6 istotnych dla ochrony klimatu tematów. W 2012 roku wykonano ich dodruk w liczbie 5000 sztuk każda.

W trybie ciągłym realizowane są także zadania związane z monitoringiem mediów, w tym mediów lokalnych (prace LISO).

Poszczególne działania projektu promowane były przy wykorzystaniu media relations. Projekt promowany był także w serwisie samorządowym PAP w postaci sponsorowanych artykułów oraz w czasopismach „Środowisko”, „Czysta Energia”. Nawiązano kontakt z gazetami lokalnymi, do których rozsyłano informacje prasowe. Na stronie chronmyklimat.pl w zakładce Dobry Klimat dla Powiatów publikowane były informacje na temat podejmowanych działań w projekcie.

Koordinacja projektu ze strony InE: Wojciech Szymalski

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Krzysztof Kamieniecki, Ewa Świerkula, Monika Jaromin, Katarzyna Sołdaczuk

Współpraca zewnętrzna: Związek Powiatów Polskich w osobach Tadeusza Narkuna i Grzegorza Kubalskiego, Community Energy Plus (Wielka Brytania), 115 starostw powiatowych, sieć ponad 100 osób jako Lokalni Inicjatorzy Społeczeństwa Obywatelskiego, 13 (oraz 2 rezerwowych) Moderatorów Debat Klimatycznych, członkowie Rady Projektu: Anna Prus (PAP), Daria Kulczycka (KPP Lewiatan), Józef Neterowicz (ZPP), Izabela Flor (OTOP), Adam Puza. Przy opracowaniu raportu dot. działań powiatów oraz organizacji debat klimatycznych współpracowano z wolontariuszkami: Katarzyną Kawa (SGGW), Anną Binkiewicz, Martyną Drzyzga, Eweliną Mastalerz (UKSW).

Niskoemisyjna strategia gospodarcza rozwoju Polski – Mapa Drogowa 2050 – Niskoemisyjna Polska 2050

(10.2011 – 03.2013)

Projekt jest realizowany przez dwie instytucje typu *think-tank*: Instytut Badań Strukturalnych i Instytut na rzecz Ekorozwoju, przy współpracy i wsparciu finansowym z European Climate Foundation. Celem projektu jest przygotowanie studium oceniającego koszty i korzyści ambitnej polityki klimatycznej tzn. osiągnięcia w roku 2050 redukcji emisji rzędu 80% w porównaniu do roku 2005 w nawiązaniu do Mapy Drogowej 2050 opracowanej dla UE a dotyczącej rozwoju gospodarki niskowęglowej.

W ramach projektu, w oparciu o specjalnie stworzony dla tego projektu model ekonometryczny, powstaną różne scenariusze modernizacyjne naszej gospodarki. Przygotowane zostaną scenariusze dla sektora energetycznego, transportowego, budowlanego, przemysłu i dla innych gałęzi (zarządzanie odpadami, rolnictwo, leśnictwo). Przygotowana zostanie również ocena technologicznego potencjału redukcji emisji do roku 2050. Eksperci pracujący przy projekcie przeprowadzili już analizę efektywności kosztowej i potencjału redukcyjnego poszczególnych technologii na poziomie mikroekonomicznym. Efektem projektu będą alternatywne scenariusze redukcji emisji do roku 2050, oraz ich symulacje.

Poprzez wyniki opracowania zamierza się zachęcić polityków i administrację rządową do przewartościowania obecnej polityki klimatycznej i przygotowania dobrze udokumentowanej strategii rozwoju niskowęglowej gospodarki w Polsce wraz z ambitnym, ale realistycznym planem wdrożeniowym.

Pierwsza faza projektu została uruchomiona w listopadzie 2011 roku i zakończona w czerwcu 2012 roku. Od lipca 2012 roku trwa II faza, a w roku 2013 planowane jest rozpoczęcie fazy trzeciej. W roku 2012 zrealizowano szereg działań w ramach faz I i II:

- powołano zespół roboczy projektu, w tym koordynatora administracyjnego, sekretarza projektu, księgowych i specjalistów PR;
- przygotowano strategię komunikacji projektu, obejmującą wyzwania, cele, narzędzia i grupy docelowe;
- przygotowano wizualizację graficzną projektu: *bookmark*, strona internetowa, wzorzec papieru firmowego, slajdów prezentacji itp.;
- zebrano i zweryfikowano zestawy danych mikroekonomicznych i technologicznych dot. opcji redukcji emisji dla różnych sektorów: energetyka, transport, rolnictwo, przemysł, gospodarka odpadami, budownictwo;

- przygotowano scenariusz „biznes jak zwykle”, będący scenariuszem odniesienia dla dalszych analiz oraz model ekonometryczny do opracowania scenariuszy rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla Polski do roku 2050;
- przygotowano i opublikowano dwa opracowania dyskusyjne: (1) „Polska 2050 – na węglowych rozstajach” nt. przyszłości polskiego sektora energetycznego oraz (2) „Między Północą a Południem – pułapki status quo i wyzwania modernizacji Polski do roku 2050” prezentujący w szczególności scenariusz „biznes jak zwykle”;
- podjęto pracę nad przygotowaniem dwóch kolejnych opracowań dyskusyjnych: (3) „Rola (eko)innowacji w niskoemisyjnej transformacji” oraz (4) materiał nt. polityki klimatycznej.
- utworzono Forum Ekspertów, grono społecznych doradców, reprezentujących różne dziedziny – administrację publiczną, naukę i edukację, przemysł i biznes oraz sektor pozarządowy i media, które zainaugurowano na konferencji w dn. 4 czerwca 2012 r.;
- zorganizowano cykl pięciu warsztatów tematycznych dla ekspertów, poświęconych dyskusji nad możliwościami ograniczenia emisji CO₂ w poszczególnych sektorach;
- zorganizowano szereg spotkań indywidualnych z przedstawicielami kluczowych instytucji państwowych, poświęconych budowaniu zrozumienia dla idei projektu;
- prezentowano założenia projektu podczas licznych konferencji i seminariów, w tym na konferencji w Senacie RP w dn. 9 października 2012 r.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Monika Jaromin, Franciszek Jacki

Współpraca zewnętrzna: Zbigniew Karaczun prof. SGGW (stały współpracownik InE) oraz pracownicy Instytutu Badań Strukturalnych: dr Maciej Bukowski, Aleksandra Sawicka, Joanna Pospieszńska-Burzyńska, Aleksander Śniegocki i Aleksander Szpor

Eksperci przygotowujący i recenzujący zestawy danych technologicznych

Uczestnicy warsztatów i konferencji (Forum Ekspertów)

„Z energetyką przyjazną środowisku za pan brat”

(01.08.2010 – 15.06.2012)

W IV kwartale 2010 roku Instytut rozpoczął realizację projektu *Z energetyką przyjazną środowisku za pan brat* finansowanego przez NFOŚiGW. Celem projektu było podniesienie wiedzy odbiorców projektu na temat energetyki przyjaznej środowisku, w szczególności produktów z nią związanych, oddziaływania energetyki na środowisko oraz zebranie i rozpowszechnienie informacji na temat lokalnych i regionalnych inicjatyw promujących energetykę przyjazną środowisku w Polsce. Projekt wspierał aktualnie trwające dyskusje dotyczące przyszłości energetyki w Polsce z ukierunkowaniem na potrzebę rozwoju energetyki przyjaznej środowisku. Projekt polegał na opracowaniu badania socjologicznego i

szeregu materiałów informacyjnych (ulotki, broszury, płyta CD, plakaty) dotyczących różnych zagadnień związanych z energetyką i środowiskiem oraz przeprowadzeniu 9 warsztatów regionalnych (z wykorzystaniem nowoczesnych metod aktywizowania uczestników) i konferencji końcowej. Prace te wykonał zespół Instytutu na rzecz Ekorozwoju przy merytorycznym wsparciu Krajowej Agencji Poszanowania Energii oraz Instytutu Energetyki Odnawialnej oraz we współpracy głównie z regionalnymi organizacjami ekologicznymi i utworzonym specjalnym zespołem społecznych informatorów regionalnych (SIR).

W roku 2012 zorganizowano 4 z 9 warsztatów regionalnych oraz konferencję podsumowującą realizację projektu. Uczestnicy konferencji mieli również okazję zapoznania się z dorobkiem projektu w postaci publikacji oraz ulotek dotyczących energetyki przyjaznej środowisku wydanych przez Instytut na rzecz Ekorozwoju we współpracy z Krajową Agencją Poszanowania Energii oraz Instytutem Energetyki Odnawialnej. Otwarta została również wystawa plakatów tematycznych.

Ponadto wydana została płyta CD stanowiąca elektroniczny zbiór wszystkich materiałów merytorycznych i opracowań, jakie powstały podczas realizacji projektu. Należą do nich:

1. Raport „Badanie świadomości ekologicznej Polaków w 2010 ze szczególnym uwzględnieniem energetyki przyjaznej środowisku”.
2. Broszury o produktach i usługach opartych na wykorzystaniu energetyki przyjaznej środowisku.
3. Ulotki tematyczne dotyczące oddziaływania na środowisko i rozwój gospodarczy następujących rodzajów produkcji/oszczędzania energii.
4. Społeczne Raporty Regionalne o energetyce przyjaznej środowisku opracowane przez wybranych z każdego województwa Społecznych Informatorów Regionalnych (SIR), którzy mieli za zadanie zidentyfikowanie inicjatyw, inwestycji, projektów, organizacji związanych z energetyką przyjazną środowisku wraz z lokalizacją miejsc ich występowania na terenie swojego województwa.
5. Podsumowania dziewięciu warsztatów regionalnych na temat energetyki przyjaznej środowisku, jakie odbyły się w Płocku, Ełku, Gdańsku, Katowicach, Szczecinie, Krakowie, Lublinie, Wrocławiu i Poznaniu.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Aleksandra Arcipowska, Renata Filip, Franciszek Jackl, Monika Jaromin, Jolanta Kamieniecka, Krzysztof Kamieniecki, Ewa Świerkula i Agnieszka Tomaszewska.

Współpraca zewnętrzna: eksperci Krajowej Agencji Poszanowania Energii z osobą prowadzącą Arkadiuszem Węglarzem i eksperci z Instytutu Energetyki Odnawialnej z osobą prowadzącą Grzegorzem Wiśniewskim, socjolożki Alina Stanaszek i Magdalena Tędziągolska, SIR z 16 województw jak i lokalne instytucje pomagające przy organizacji warsztatów tj.: Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku, Ełckie Centrum Edukacji, Fundacja

Efektywnego Wykorzystania Energii oraz Wschodnio-pomorski Okręg Polskiego Klubu Ekologicznego.

Biogazownia – przemysłany wybór

(1.10.12-30.03.14)

W IV kwartale 2012 roku InE rozpoczął realizację projektu „Biogazownia – przemysłany wybór” dofinansowanego ze środków NFOŚiGW. Celem projektu jest podniesienie poziomu świadomości i wiedzy z zakresu korzyści środowiskowych i gospodarczych dla społeczności lokalnych z inwestycji w biogazownie rolnicze przy ich prawidłowym zlokalizowaniu i odpowiednim dobrze technologii, a w szczególności zwiększenie akceptowalności społecznej dla inwestycji w biogazownie rolnicze, zwiększenie kompetencji i wiedzy lokalnych samorządów na temat biogazowni rolniczych, zwiększenie zainteresowania przyszłych inwestorów inwestycjami związanymi z biogazowniami rolniczymi, zaznajomienie z aktualnymi przepisami i uwarunkowaniami technicznymi i ekonomicznymi, upowszechnienie doświadczeń co do prawidłowej lokalizacji i realizacji biogazowni. Projekt realizowany jest przez InE we współpracy z Instytutem Energetyki Odnawialnej.

W ramach projektu planowane jest przygotowanie 2 broszur na temat biogazowni (dla samorządów i obywatela), szkoleniowej prezentacji multimedialnej, przeprowadzenie 5 szkoleń dla urzędników gmin; przygotowanie podstrony „biogazownie” na portalu chronmyklimat.pl, w ramach której uruchomiony będzie e-learning. Zaktualizowana i rozbudowana pod kątem środowiskowo zorientowanych celów projektu będzie baza inwestycji biogazowni rolniczych z bazą wiedzy nt. przyczyn braku akceptacji społecznej, a na tej podstawie wyłonione będą dwie inwestycje, w których odbędą się wizyty studyjne, na których podstawie opracowany zostanie case study i wykaz dobrych praktyk, stanowiący wkład do innych materiałów opracowanych w ramach projektu (broszur, szkoleń oraz e-learningu). Prowadzona będzie szeroko zakrojona kampania informacyjno- edukacyjna dotycząca biogazowni rolniczych (informacje prasowe, wywiady z ekspertami, kampania radiowa).

W IV kwartale 2012 roku rozpoczęto prace nad przygotowaniem opracowania pod nazwą „Bank wiedzy o akceptacji społecznej i uciążliwości biogazowni”, obejmujące szczegółowo kwestie akceptacji społecznej lokalizacji biogazowni, w których na podstawie wstępnej selekcji zostaną zidentyfikowane takie problemy. Przeprowadzono prace przygotowawcze do wdrożenia platformy e-learningowej na portalu projektu. Na stronie chronmyklimat.pl uruchomiony został portal projektu „Biogazownia – przemysłany wybór” pod adresem www.chronmyklimat.pl/biogazownia.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Renata Filip, Agata Golec

Współpraca zewnętrzna: Jacek Krzemiński, Anna Haładyj, Grzegorz Wiśniewski oraz Andrzej Curkowski (eksperti z Instytutu Energetyki Odnawialnej).

Debata na temat elektrowni jądrowych „Trzecie spotkanie na temat energetyki jądrowej, Francja, Niemcy, Japonia po Fukushima”

Od kilku lat Instytut wraz z Fundacją Heinricha Bölla organizuje spotkania, których celem jest pokazanie ewolucji poglądów na temat energetyki jądrowej w krajach, które mają rozwiniętą tę energetykę lub ich społeczeństwa zdecydowanie się sprzeciwiły elektrowniom atomowym.

Pierwsza debata z tego cyklu (2009 r.) odnosiła się do doświadczeń w Niemczech. Naszymi gośćmi byli w zasadzie przeciwnicy energetyki jądrowej, choć wywodzili się z różnych środowisk. Druga debata „Atom krąży po Polsce” odbyła się w 2010 r. Zaprosiliśmy do Polski przedstawicieli Danii, Szwecji, Finlandii reprezentujących instytucje rządowe, biznesu, organizacji ekologiczne.

W trakcie trzeciego spotkania zaproszonym gościom zadaliśmy to samo pytanie, co w poprzednich debatach. Jak przebiegała dyskusja społeczna na temat energetyki jądrowej? Uzasadnieniem na takie pytanie jest permanentny brak debaty na ten temat w Polsce. Nasi goście to:

- Mycle Schneider – Niezależny ekspert d/s energetyki jądrowej, Francja
- Urban Rid – Dyrektor Generalny, Departament Ochrony Klimatu, Energia i Środowisko, Energia Odnawialna, Współpraca Międzynarodowa, Ministerstwo Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Nuklearnego, Niemcy
- Yasuhiro Igarashi – doktorant studiujący w Polsce, Japonia

W konferencji uczestniczyło 70 osób. Konferencja poprzedzona została dość intensywną akcją promocyjną prowadzona przez Fundację Bolla i Instytut. Informacje o konferencji zostały między innymi umieszczone na portalu ChronmyKlimat.pl, w serwisie Radia „Wnet”. Zasięg promocji był szeroki i skierowany do różnych środowisk. Konferencja została włączona do programu „Europejski Tydzień Akcji dla przyszłości bez Czarnobyla i Fukushima”.

Debata składała się z prezentacji oraz kilku rund pytań do panelistów i odpowiedzi z ich strony. Trzecie spotkanie było wyjątkowym wydarzeniem.

Ochłonęliśmy już po katastrofie w Fukushima i głos obywatela z Japonii pozwalał na chłodniejszą ocenę tego, co wydarzyło się w Japonii w 2010 roku a przede wszystkim na spokojniejsze spojrzenie na konsekwencje katastrofy w samej Japonii i świecie.

Wypowiedź wysokiego i wpływowego urzędnika administracji niemieckiej na temat decyzji o wycofaniu się z energetyki jądrowej potęgi gospodarczej, jaką są Niemcy, uzasadnienie przejścia na energetykę odnawialną, ale i krytyczna ocena skali zadań, jakie społeczeństwo niemieckie ma zrealizowania w związku z rozpoczętą transformacją energetyczną była szczególnie ważna w kontekście polskich dylematów energetyczno-klimatycznych.

Trzeci wątek debaty to przykład Francji. Sztandarowy przykład kraju opierającego swoją gospodarkę energetyczną o atom, ma jednak problemy strukturalne, społeczne, o których niechętnie informuje się polskie społeczeństwo. Przedłożone przez światowej klasy eksperta analizy dotyczące francuskiej energetyki jądrowej wywarły wrażenie na uczestnikach.

Debata została nagrana, następnie spisana i wydana w postaci publikacji pt. „Trzecie spotkanie na temat energetyki jądrowej, Francja, Niemcy, Japonia po Fukushima”.

Institut i Fundacja Bolla przywiązywały znaczącą wagę do promocji programu. Zorganizowano m.in. spotkanie M. Schneidera z Przewodniczącym OPZZ Janem Guzem, z Ministrem Olgierdem Dziekońskim z Kancelarii Prezydenta RP. Zaproszony ekspert udzielił wywiadu w radio Tok FM w redakcji Przekrój, Związkowiec. Redakcja Aury wykorzystała na swych łamach obszernie wątki publikacji pt. „Trzecie spotkanie na temat energetyki jądrowej, Francja, Niemcy, Japonia po Fukushima”.

Koordinacja projektu ze strony InE: Krzysztof Kamieniecki, Renata Filip, a ze strony Fundacji H. Bolla: Monika Walencka. Współpraca zewnętrzna: Patrycja Manthey.

„Włącz się! Energetyczne narady obywatelskie. Udział społeczny w tworzeniu lokalnych strategii i planów energetycznych”

(01.09.2012 - 30.09.2014)

Projekt pt. „Udział społeczny w tworzeniu lokalnych strategii i planów energetycznych”, realizowany przez Instytut na rzecz Ekorozwoju, Fundację Pole Dialogu i duńskiego partnera INFORSE-Europe zaplanowany na okres wrzesień 2012 - wrzesień 2014 zakłada przetestowanie, wdrożenie i upowszechnienie narady obywatelskiej – innowacyjnej metody udziału społecznego.

Głównym celem projektu jest zwiększenie partycypacji obywateli na przykładzie tworzenia lokalnych planów i strategii energetycznych, czyli w procesach, w których zazwyczaj ich głos jest przez lokalne władze pomijany, a oni sami nie są nimi zainteresowani.

Projekt skierowany jest do mieszkańców 4 gmin województwa lubelskiego, w którym tylko kilka gmin posiada lokalne strategie energetyczne, a dokonując wyboru zaopatrzenia gminy w energię, rzadko kiedy uwzględnia się wpływ na lokalny rozwój gospodarczy, koszty, miejsca pracy, wpływy do budżetu czy poprawę jakości powietrza. Wśród odbiorców projektu znajdują się też lokalne organizacje, które wzmocnią się nabywając wiedzę i kompetencje przydatne w dalszej działalności.

Projekt rozpoczął się we wrześniu 2012 wewnętrznym szkoleniem dla zespołu Instytutu na rzecz Ekorozwoju i partnerów projektu. Szkolenie odbyło się w formie wideokonferencji (łącznie wideo z partnerem projektu z Danii), na potrzeby której zakupiona została kamera internetowa. Podczas spotkania zaprezentowano główne założenia projektu, a następnie odbyła się sesja szkoleniowa obejmująca trzy obszary tematyczne: planowanie energetyczne

w Polsce, udział społeczny w Polsce oraz udział społeczny w planowaniu energetycznym na przykładzie Danii.

W kolejnych miesiącach nawiązano współpracę z pierwszą gminą uczestniczącą w projekcie – Rejowcem Fabrycznym. W ramach tej współpracy w listopadzie 2012 w Miejskim Domu Kultury „Dworek” w Rejowcu Fabrycznym zorganizowano spotkanie prezentujące cel i ideę projektu.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele lokalnych władz, reprezentanci organizacji pozarządowych, jak również przedstawiciele zespołu realizującego projekt z Instytutu na rzecz Ekorozwoju oraz Fundacji Pole Dialogu. Każdy z obecnych otrzymał ulotkę informacyjną o energetycznej naradzie obywatelskiej i dowiedział się, w jaki sposób będzie można wziąć w niej udział. Następnie prowadzący projekt „Włącz się” wspólnie z przedstawicielami lokalnych grup działania, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot lokalnych, zespołu szkół samorządowych, urzędu miasta, lokalnej ciepłowni i miejskiego ośrodka pomocy społecznej zastanawiali się nad praktycznymi aspektami współpracy i sposobami zachęcenia innych mieszkańców do aktywnego udziału w energetycznej naradzie obywatelskiej.

W porozumieniu z władzami Rejowca Fabrycznego przeprowadzono także inwentaryzację kontekstu energetycznego gminy, na podstawie której powstał specjalistyczny raport wraz ze streszczeniem w języku nietechnicznym. Raport będzie stanowił cenne źródło informacji na temat kwestii energetycznych w Rejowcu Fabrycznym podczas porad obywatelskich realizowanych w dalszej części projektu.

Pod koniec roku 2012 rozpoczęto prace przygotowawcze do porad obywatelskich zaplanowanych do realizacji w pierwszym półroczu 2013 r. W oparciu o wyżej wymieniony raport oraz dotychczasowe publikacje Instytutu na rzecz Ekorozwoju i jego partnerów powstały materiały informacyjne dla uczestników dotyczące energetyki oraz partycypacji obywatelskiej. Opracowano również wstępną wersję scenariuszy spotkań, które zostały przekazane do konsultacji partnerowi z Danii.

Działania promocyjne od początku projektu obejmowały zaprojektowanie, wykonanie i uruchomienie strony internetowej projektu (www.wlacz-sie.pl) oraz przygotowanie materiałów promocyjnych: ulotek (2000 egz.), plakatów (100 egz.), teczek (500 egz.) i długopisów (1000 egz.), które będą wykorzystane w trakcie realizacji poszczególnych zadań. Przygotowano także dwa teksty prasowe nt. projektu i rozesłano je do redakcji lokalnych mediów w woj. lubelskim. Informacje o projekcie ukazały się w lokalnej prasie i w Internecie.

Koordinacja projektu ze strony InE: Agnieszka Tomaszewska

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Franciszek Jackl, Agata Golec

Współpraca zewnętrzna: eksperci Fundacji Pole Dialogu z osobą prowadzącą Agatą Urbanik, eksperci INFORSE-Europe z osobą prowadzącą Gunnarem Boye Olesenem, niezależny ekspert Wojciech Stępniewski

Towards progressive reductions in energy use in Poland – Efektywność energetyczna - rok 2

(11.2011 - 12.2012)

Celem projektu był monitoring działań w zakresie efektywności energetycznej na szczeblu unijnym i w Polsce, z uwzględnieniem zagadnień legislacyjnych i regulacyjnych oraz reagowanie na nie poprzez przygotowywanie stanowisk, propozycji rozwiązań prawnych i finansowych, artykułów prasowych, jak również udzielanie wywiadów mediom, organizację spotkań konsultacyjnych i innych wydarzeń. InE było inicjatorem działań lub partnerem do współpracy w działaniach podejmowanych przez inne organizacje, m.in. Koalicję Klimatyczną.

W ramach projektu InE współpracowało z kluczowymi partnerami z administracji publicznej, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń przedsiębiorców, organizacji konsumenckich i samorządowych oraz mediów.

Tematami przewodnimi projektu w 2012 roku były: wdrażanie zapisów ustawy o efektywności energetycznej, realizacja Drugiego Krajowego Planu działań dotyczącego efektywności energetycznej dla Polski (II KPD), transpozycja odnowionej dyrektywy o charakterystyce energetycznej budynków (recast EPBD), fundusze unijne na efektywność energetyczną w perspektywie finansowej 2014-2020, transpozycja dyrektywy o etykietach energetycznych oraz prace nad nową dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej.

Ważnym elementem projektu była promocja duńskich doświadczeń w zakresie efektywności energetycznej, zawiązana m.in. z prezydencją Danii w Radzie UE, dla której kluczowym priorytetem było zakończenie prac nad nową dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej.

W ramach projektu InE m.in.:

- uczestniczyło w pracach grupy roboczej ds. efektywności energetycznej koordynowanej przez European Environmental Bureau (EEB) z siedzibą w Brukseli. W ramach prac grupy przedstawiciel InE, Agnieszka Tomaszewska, reprezentowała Polskę m.in. na warsztatach w Brukseli w lutym 2012 roku poświęconym pracom nad nową dyrektywą o efektywności energetycznej. InE opracowywało też na prośbę EEB informacje na temat polityki polskiego rządu w zakresie efektywności energetycznej, istniejących w Polsce systemów wsparcia dla poprawy efektywności energetycznej oraz obowiązujących rozwiązań prawnych.
- opracowało policy paper pt. „Efektywność zużycia energii - między deklaracjami, stanem obecnym i przyszłością”. Autorstwo: Aleksandra Arcipowska i Agnieszka Tomaszewska, InE; słowo wstępne: Sławomir pasierb z FEWE. W opracowaniu InE przeanalizowało istniejący stan prawny i mechanizmy wsparcia dla poprawy efektywności energetycznej jak również przedstawiło szereg rekomendacji na temat tego, w jaki sposób realizować

politykę państwa w zakresie efektywności w sposób bardziej kompleksowy i strategiczny. Opracowanie InE promowane było w artykułach prasowych oraz przekazane na ręce decydentów, w tym przedstawicieli kluczowych ministerstw, wybranych posłów i europosłów.

- opracowało kilka informacji prasowych, udzieliło szeregu wywiadów prasowych i wzięło udział jako ekspert w audycjach tematycznych zorganizowanych przez m.in. Polsat Biznes, Polskie Radio PR1, Radio TOK FM. Programy i wywiady te dotyczyły kwestii związanych z efektywnością energetyczną, w szczególności zaś nowej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, prac nad ustawą o charakterystyce energetycznej budynków i wdrażania ustawy o efektywności energetycznej.
- zorganizowało pierwszą w Polsce konferencję na temat nowej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, adresowaną do administracji publicznej, biznesu i konsumentów. Konferencja odbyła się w Warszawie w dniu 10 grudnia 2012 roku, tuż po tym jak nowa dyrektywa weszła w życie, a dla krajów członkowskich UE rozpoczęło się odliczanie czasu na jej transpozycję do krajowego ustawodawstwa. Konferencja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem, wzięło w niej udział ok. 80 osób, a wiele innych kontaktowało się z InE po konferencji w celu uzyskania materiałów konferencyjnych. Wśród prelegentów InE gościło przedstawiciela DG Energy, KAPE S.A., PKPP Lewiatan, Związku Powiatów Polskich i Federacji Konsumentów. InE na konferencji reprezentował Andrzej Kassenberg – moderator konferencji, oraz Agnieszka Tomaszewska – prelegent.
- opracowało materiały analizujące nową dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej, które zostały udostępnione za pomocą Biuletynu Klimatycznego, strony internetowej InE, chronmyklimat.pl, na konferencji w dn. 10 grudnia 2012 roku i przy innych okazjach.
- wniosło znaczący wkład do przygotowywanych stanowisk i materiałów Koalicji Klimatycznej odnośnie efektywności energetycznej, w tym zwłaszcza dot. kwestii prawnych, sposobów finansowania efektywności energetycznej i zagranicznych doświadczeń itp.
- przygotowało wizytę eksperta z Danii, dla którego zorganizowano szereg spotkań z ekspertami ds. efektywności energetycznej. Wizyta poprzedzona była serią wywiadów nt. duńskich doświadczeń w zakresie efektywności energetycznej, które zostały opublikowane na portalu chronmyklimat.pl. Wywiady te były punktem wyjścia m.in. do dyskusji na briefingu prasowym, konferencji ministerstwa gospodarki, na której wystąpił duński ekspert itp.
- wzięło udział w licznych spotkaniach indywidualnych nt. efektywności energetycznej z szeregiem ekspertów z różnych środowisk z Polski i zagranicy, w tym m.in. z polskimi europosłami i posłami, przedstawicielami ministerstw, stowarzyszeń biznesu itp.

- nawiązało współpracę w temacie efektywności energetycznej ze Stałym Przedstawicielstwem RP przy Unii Europejskiej, w konsekwencji czego InE zorganizowało konferencję nt. efektywności energetycznej w siedzibie przedstawicielstwa w maju 2012 roku.
- koordynowało komunikację nt. bieżących spraw związanych z efektywnością energetyczną w ramach nieformalnej koalicji na rzecz efektywności energetycznej, zawiązanej pod koniec 2011 roku
- opracowało szereg artykułów eksperckich dla portalu www.chronmyklimat.pl, Biuletynu Klimatycznego i innych mediów na temat efektywności energetycznej w budownictwie, etykiet energetycznych, białych certyfikatów itp.

Innymi działaniami prowadzonymi w ramach projektu dot. efektywności energetycznej na szczeblu krajowym były prace związane z tematyką przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu i ochrony odbiorców wrażliwych energii, w tym m.in. rozpoczęcie wstępnych prac nad nową analizą InE dotyczącą ubóstwa energetycznego i efektywności energetycznej. Temat ten stanie się przewodnim w projekcie dotyczącym efektywności energetycznej planowanym na 2013 rok.

Projekt finansowany ze środków European Climate Foundation.

Koordinacja projektu ze strony InE: Agnieszka Tomaszewska

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Aleksandra Arcipowska

Współpraca zewnętrzna: European Environmental Bureau, Koalicja Klimatyczna, Koalicja ds. efektywności energetycznej, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A., Federacja Konsumentów, Stałe Przedstawicielstwo RP przy Unii Europejskiej, DG Energy, Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii i inni.

Beam21 – Blended capacity-building on sustainable energy measures and action plans for European municipalities (Budowanie potencjału administracji lokalnej na rzecz zrównoważonego zarządzania energią w gminach europejskich w oparciu o wskaźniki i plany działania)

(09.2009 - 08.2012)

Celem projektu, który rozpoczął się we wrześniu 2009 roku i zakończył w sierpniu 2012 roku, było opracowanie i wdrożenie cyklu szkoleń dla decydentów szczebla lokalnego i administracji lokalnej na temat oszczędzania energii, energetyki odnawialnej, narzędzi zarządzania mobilnością oraz opracowywania zrównoważonych planów zarządzania energią w gminie. Projekt zakładał korzystanie z nowoczesnym metod szkoleniowych, w tym platformy moodle.

W projekcie BEAM21, którego głównym koordynatorem była Fundacja Heinricha Bolla z siedzibą w Brandenburgii, wzięło udział około 50 gmin z 9 krajów, w tym z Austrii, Bułgarii, Czech, Francji, Niemiec, Litwy, Łotwy, Polski i Rumunii. Instytut na rzecz Ekorozwoju współpracował z dwoma gminami w Polsce, tj. Małknią Górną (woj. mazowieckie) oraz Rejowcem Fabrycznym (woj. lubelskie). W sumie w ramach projektu BEAM21 InE przeszkoliło osiem osób z Rejowca Fabrycznego i sześć z Małkni Górnej.

Głównie działania zrealizowane w projekcie w 2012 roku:

- Seria spotkań warsztatowych dla decydentów i pracowników urzędów Rejowiec Fabryczny (12 stycznia, 23 lutego i 29 marca 2012) oraz Małknia Górna (9 stycznia, 20 lutego oraz 4 kwietnia 2012). Między poszczególnymi spotkaniami w urzędach, uczestnicy kursu przeglądali materiał szkoleniowy projektu BEAM21 udostępniony na platformie szkoleniowej <http://moodle.beam21.pl/>, wypełniali testy sprawdzające i pisali krótkie eseje, omawiane następnie na spotkaniach moderowanych przez Agnieszkę Tomaszewską oraz Aleksandrę Arcipowską z InE. Na każdym ze spotkań eksperci InE omawiali tematykę poszczególnych rozdziałów materiałów szkoleniowych, uzupełniając je o najnowsze dostępne informacje dotyczące spraw prawnych i systemów wsparcia dostępnych samorządom lokalnym, jak również prezentowali przykłady inwestycji i najlepszych praktyk związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu i zarządzania energią. Ważnym aspektem szkolenia była identyfikacja lokalnych problemów związanych z klimatem i energią oraz sposobów rozwiązania ich. Niektóre ze spotkań warsztatowych w urzędach wzbogacone zostały wcześniej umówionymi telekonferencjami z ekspertami zewnętrznymi, reprezentującymi m.in. FEWE, czy miasto - sygnatariusza Porozumienia Burmistrzów.
- Dystrybucja ulotki promującej projekt BEAM21 na różnych wydarzeniach adresowanych do samorządów lokalnych
- Promocja projektu na konferencji projektu InE pt. „Dobry Klimat dla Powiatów – DOKLIP” w dn. 20 kwietnia 2012 w Warszawie – prezentacja głównych założeń projektu BEAM 21 i jego promocja
- Opracowanie materiałów dla mediów i wywiady dla prasy samorządowej
- Szkolenie dla przyszłych trenerów projektu BEAM21 zorganizowane w dniu 15 marca 2012 roku w Warszawie. W szkoleniu wzięły udział następujące osoby: Bożena Gorczyca (woj. pomorskie), Maria Nowak (wielkopolskie), Łukasz Zych (śląskie), Olga Wojciechowska (mazowieckie), Andrzej Haraśny (dolnośląskie) i Paweł Pogorzelski (podlaskie). Szkolenie prowadzili eksperci InE we współpracy z przedstawicielami partnerów projektu BEAM21 w Polsce tj. Pierwszą Warszawską Agendą21 oraz Centrum Informacji i Środowiska.
- Ewaluacja szkoleń BEAM21 przez decydentów i pracowników urzędu połączona z rozdaniem certyfikatów dla uczestników projektu BEAM21

- Prezentacja na temat projektu BEAM 21 przedstawiona na konferencji Polskiej Sieci Gmin "Energie Cities" pt. „Zrównoważony rozwój energetyczny w miastach” zorganizowanej w dn. 25 maja 2012 roku w Warszawie. Wzięli w niej udział reprezentanci wszystkich sześciu gmin z Polski, zaangażowanych w projekt BEAM21. Konferencja była okazją do wręczenia wszystkim gminom certyfikatów uczestnictwa w projekcie BEAM21, a także dała im możliwość poznania reprezentantów miast-sygnatariuszy Porozumienia Burmistrzów.
- W dn. 25 maja 2012 roku po konferencji "Energie Cities" odbył się warsztat podsumowujący projekt BEAM21 w Polsce, w którym wzięło udział ok. 20 osób i na którym reprezentowana była każda gmina uczestnicząca w projekcie BEAM21. Przedstawiciele gmin omawiali najtrudniejsze wyzwania związane z włączeniem się ich miejscowości w działania Porozumienia Burmistrzów. Spotkanie było również okazją do wymiany doświadczeń oraz najlepszych praktyk w dziedzinie zarządzania energią oraz ochrony klimatu na szczeblu lokalnym. Tematami, na których omówienie poświęcono najwięcej czasu, były konsultacje społeczne i finansowanie inwestycji, m.in. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego
- Warsztaty dla partnerów projektu BEAM 21 w Warnie w Bułgarii w dniu 27 czerwca 2012 roku, które były ostatnim spotkaniem partnerów reprezentujących różne kraje europejskie w projekcie BEAM21. Na warsztatach każdy z partnerów europejskiego konsorcjum projektowego przedstawiał najważniejsze kwestie związane z wdrażaniem projektu BEAM21 w reprezentowanym przez siebie kraju. Prezentację w imieniu polskich partnerów wygłosiła Agnieszka Tomaszewska z InE.
- konferencja końcowa projektu BEAM21 w Warnie w Bułgarii z udziałem przedstawicieli bułgarskiej agencji energetycznej, władz lokalnych i partnerów projektu zorganizowana w dniu 28 czerwca 2012 roku. Na tej międzynarodowej konferencji wystąpili m.in. przedstawiciele głównego koordynatora projektu tj. Fundacja Heinricha Boella z siedzibą w Brandenburgii (Niemcy), którzy informacjami o wynikach projektu dzielili się także na konferencji prasowej towarzyszącej konferencji kończącej projekt BEAM21.
- Opracowanie sprawozdania końcowego z realizacji projektu (sprawozdanie merytoryczne i finansowe) – wrzesień 2012 rok

Projekt współfinansowany był ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu Inteligentna Energia – Europa.

Koordinacja projektu ze strony InE: Agnieszka Tomaszewska

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Aleksandra Arcipowska, Wojciech Szymalski

Współpraca zewnętrzna: Fundacja Heinricha Bolla z siedzibą w Brandenburgii (Niemcy), Centrum Rozwoju i Środowiska, Pierwsza Warszawska Agenda 21, Urząd Gminy Małkinia

Górna, Urząd Miasta Rejowiec Fabryczny, Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (FEWE) i inni.

Australia – białe certyfikaty

(wrzesień - październik 2012)

W odpowiedzi na zaproszenie do współpracy w zakresie efektywności energetycznej wystosowane do InE przez konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Australii Południowej, w dniu 23 października 2012 roku InE zorganizowało seminarium poświęcone systemowi białych certyfikatów. Miało ono na celu przedstawienie doświadczeń i dobrych praktyk wdrażania tego typu systemu w Australii w odniesieniu do wyzwań stojących przed Polską. Spotkanie zorganizowane zostało we współpracy z Konsulatem Rzeczypospolitej Polskiej w Australii Południowej oraz australijskimi firmami Embertec i Green Made Easy.

Podczas seminarium w warszawskim hotelu Polonia wystąpili m.in. eksperci Urzędu Regulacji Energetyki, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan i Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A. Wzięło w nim udział około 40 osób, głównie reprezentujących przedsiębiorstwa.

Tematami przewodnimi wydarzenia były:

- obowiązki dla przedsiębiorców wynikające z zapisów ustawy o efektywności energetycznej wprowadzającej system białych certyfikatów
- oczekiwanie na rozporządzenia definiujące przedsięwzięcia kwalifikujące się do zgłoszenia w przetargach organizowanych przez prezesa URE
- dotychczasowe działania przedsiębiorstw w zakresie poprawy efektywności energetycznej
- australijskie doświadczenia związane z systemem białych certyfikatów, które można by wykorzystać w Polsce.

Seminarium sfinansowane zostało ze środków Embertec i Green Made Easy.

Koordinacja projektu ze strony InE: Aleksandra Arcipowska

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Agnieszka Tomaszewska

Współpraca zewnętrzna: Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A., Urząd Regulacji Energetyki, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan

Impact of energy efficiency improvement in the construction sector on the Polish labour market - Wpływ na rynek pracy programu głębokiej modernizacji energetycznej budynków w Polsce

(03.2012 – 01.2013)

Celem projektu była promocja raportu pt. „Wpływ na rynek pracy programu głębokiej modernizacji energetycznej budynków w Polsce” opracowanego przez Uniwersytet Środkowoeuropejski (Central European University) z siedzibą w Budapeszcie oraz Fundację na rzecz Efektywnego Wykorzystania (FEWE). W raporcie określono potencjalny wpływ na zatrudnienie netto w wyniku prowadzonego na wielką skalę programu głębokiej renowacji budynków w zakresie ich efektywności energetycznej.

Do zadań InE w projekcie należała organizacja szeregu spotkań, aby zaprezentować raport decydentom, organizacjom branżowym związanym z budownictwem i przedsiębiorstwom jak również organizacjom pozarządowym i opinii publicznej. W ramach projektu InE opracowało również szereg artykułów i materiałów informacyjnych na temat raportu oraz problemu efektywności energetycznej w Polsce.

Do najważniejszych działań w projekcie należały:

- prezentacja raportu i dyskusja na zamkniętym spotkaniu konsultacyjnym dla biznesu i organizacji pozarządowych w dniu 14 marca 2012 roku. Na spotkaniu zidentyfikowano kwestie, które stały się tematami przewodnimi działań promocyjnych.
- prezentacja raportu na konferencji pt. „Efektywność energetyczna źródłem nowych miejsc pracy” połączona z dyskusją nt. programów wsparcia dla termomodernizacji. Konferencja zorganizowana została przez InE we współpracy z FEWE w dniu 12 kwietnia 2012 roku w Warszawie.
- prezentacja raportu w Brukseli na konferencji pt. „Efektywność energetyczna – korzyść dla gospodarki Polski” zorganizowanej przez InE w siedzibie Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w dniu 23 maja 2012 roku. Partnerami InE w organizacji projektu było Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej oraz European Environmental Bureau.
- seria indywidualnych spotkań z przedstawicielami parlamentu, rządu, stowarzyszeń biznesowych, instytutów badawczych i innych
- opracowanie i dystrybucja w liczbie 7000 egzemplarzy ulotki na temat korzyści z poprawy efektywności energetycznej w Polsce.

Projekt finansowany ze środków European Climate Foundation

Koordinacja projektu ze strony InE: Aleksandra Arcipowska

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Agnieszka Tomaszewska

Współpraca zewnętrzna: FEWE, chronmyklimat.pl, Stałe Przedstawicielstwo RP przy Unii Europejskiej

Raport Węgiel brunatny

(2010-2012)

Prace nad raportem zaczęto w 2010 roku. W 2011 został uaktualniony i zsyntetyzowany do publikacji. W I kwartale 2012 opracowanie zostało opublikowane pt. „Węgiel brunatny paliwem bez przyszłości”. Celem, jaki został postawiony przed autorem raportu było przedstawienie swoistej fotografii sektora węgla brunatnego w ścisłym związku z całą gospodarką Polski. W tym celu zestawiono wszystkie dostępne i najbardziej aktualne dane o zasobach, wydobyciu, technologiach i wreszcie skutkach dla środowiska. Informacje te zostały pokazane z różnych punktów widzenia; samego przemysłu, nauki, oraz społeczeństwa. W trakcie pracy nad raportem starano się oddzielać fakty od komentarzy czy interpretacji danych. Pokazuje on w sposób wyraźny, że rozwój eksploatacji węgla brunatnego staje pod dużym znakiem zapytania. Obecnie udostępnione zasoby wystarczą na 20-30 lat. Pozostaje 10 lat na podjęcie decyzji czy otwieramy nowe złoża, że wszelkim konsekwencjami (np. w przypadku złoża Legnica przesiedlenie 30.000 osób) czy rezygnujemy z tego paliwa. Opracowanie zostało szeroko rozpowszechnione i wzbudza duże zainteresowanie jak i kontrowersje. M.in. Przekazano 200 egzemplarzy lokalnej organizacji „Stop – odkrywce”, jak i także załączono je do materiałów konferencji organizowanej przez Koalicję Klimatyczną. Opracowanie zostało sfinansowane przez Air Pollution and Climate Secretariat ze Szwecji.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Krzysztof Kamieniecki

Współpraca zewnętrzna: Michał Wilczyński.

Analiza zagrożeń *carbon leakage* w kontekście możliwości wywołania go przez Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

W roku 2012 Instytut we współpracy z Instytutem Badań Strukturalnych jako liderem przygotował na zlecenie Ministerstwa Gospodarki algorytm, pozwalający w ramach prac nad Narodowym Programem Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN) na ocenę, czy narzędzia polityki, które zostaną w nim zawarte wiążą się z zagrożeniami wpływu emisji (tzw. *carbon leakage*), w kontekście ryzyka wzrostu emisji zawartych w importowanych towarach. Istotą algorytmu jest identyfikacja sektorów zagrożonych wpływem emisji, schemat postępowania zmierzający do oceny skali zagrożenia zastąpienia produkcji rodzimej produkcją zagraniczną w poszczególnych rodzajach działalności gospodarczej (które są podatne na wpływ emisji) oraz stworzenie instrumentu, który umożliwi w praktyce

oszacowanie zmiany emisji globalnych w sytuacji wystąpienia wpływu emisji, z uwzględnieniem różnego rodzaju kanałów oddziaływania NPRGN na emisje krajowe. Uzupełnieniem algorytmu jest zestaw wskazówek dotyczących wpływu poszczególnych typów narzędzi polityki, których uwzględnienie w NPRGN antycypujemy, na gospodarkę krajową i zagrożenie wyphywem emisji.

Opracowanie obejmuje prezentację modułu IBS-CLEAN, przekazanego jako załącznik do raportu, który pozwala na ilościową ocenę tych zjawisk i przeprowadzanie analiz skali zmian globalnych emisji w zależności od rodzaju działalności gospodarczej, rodzaju wpływu emisji i kraju docelowego. Następnie prezentowany jest algorytm postępowania, który służy do oceny wpływu narzędzi NPRGN na wpływ emisji z Polski i zmiany emisji globalnych, z wyróżnieniem perspektywy krótko-, średnio- i długookresowej. Jednocześnie materiał zawiera opis oczekiwanego oddziaływania poszczególnych oczekiwanych grup narzędzi polityki na kluczowe aspekty związane z wpływem emisji.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Agata Golec.

Współpraca zewnętrzna: eksperci Instytutu Badań Systemowych Maciej Bukowski, Piotr Lewandowski i Aleksander Śniegocki oraz niezależny ekspert stały współpracownik InE Ewaryst Hille.

Innowacje dla ochrony klimatu

W latach 2011-2012 Instytut na rzecz Ekorozwoju realizował projekt „Innowacje dla ochrony klimatu” finansowany ze środków Oak Foundation.

Główne założenia projektu:

- Promocja dorobku Alternatywnej Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku (APE) w celu budowania szerokiego poparcia dla zmiany myślenia o rozwoju energetyki, aby uzyskać podstawy do znacznej redukcji emisji gazów cieplarnianych w perspektywie roku 2030.
- Dostarczanie wiedzy i wzmacnianie partnerów mogących działać na rzecz gospodarki niskowęglowej w Polsce.

Realizacja projektu w znaczącym stopniu przyczyniła się do rozpoczęcia szerszej i pogłębionej dyskusji na temat alternatywnego podejścia do polityki energetycznej, jak i także zbudowała podstawy do dyskusji na temat konieczności budowania w Polsce gospodarki niskowęglowej.

Na początku roku 2012 została wydana publikacja pt. „Instrumenty realizacji Alternatywnej Polityki Energetycznej dla Polski do roku 2030 – wybrane zagadnienia”, stanowiąca uzupełnienie dotychczasowych opracowań Instytutu na temat APE. W publikacji skupiono się

na omówieniu instrumentów prawnych, ekonomicznych oraz edukacyjnych, a także przedstawiono propozycję harmonogramu wdrażania APE.

W roku 2012 skupiono się na podkreśleniu roli polskich przedsiębiorców we wdrażaniu APE. W tym celu przeprowadzono cykl debat skierowanych do przedstawicieli biznesu (łącznie ok. 100 osób), który został zorganizowany wspólnie z Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych "Lewiatan". Podczas spotkań w Poznaniu i Gdańsku przedstawicielom biznesu zaprezentowana została m.in. ocena atrakcyjności inwestycji w branży OZE oraz potencjalne zyski wynikające z poprawy efektywności energetycznej w firmie. Ostatnie ze spotkań, zorganizowane w Warszawie, zostało poświęcone w całości branży OZE, z uwagi na aktualność tematu i toczące się wówczas dyskusje dotyczące nowej ustawy regulującej rynek zielonej energii w Polsce.

Działania prowadzone w 2012 miały na celu promocję alternatywnego podejścia do polityki energetycznej także wśród przedstawicieli władz centralnych. W ramach projektu przygotowana została broszura pt. „Rozdroża polskiej energetyki – poradnik dla parlamentarzystów”. Celem broszury było przedstawienie, w przystępny dla odbiorcy sposób, najważniejszych zagadnień związanych z energetyką oraz zainteresowanie dziedziną, która, choć kluczowa dla rozwoju kraju, w Polsce uznana jest nadal za temat niszowy i zbyt skomplikowany. Broszura została rozpowszechniona wśród polskich posłów i senatorów.

Jako zachęta do dyskusji na temat budowania w Polsce gospodarki niskowęglowej w Senacie RP zorganizowana została konferencja pt. „Czy niskoemisyjna gospodarka jest szansą na innowacyjny rozwój Polski w perspektywie 2050 roku?”. Spotkanie, w którym uczestniczyło ponad 100 osób, zostało zorganizowane przy współpracy z Komisją Środowiska Senatu RP oraz Instytutem Badań Strukturalnych. Dzięki obecności Stefana Vergote, szefa działu Strategy and Economic Assessment w DG CLIMA Komisji Europejskiej, możliwe było m.in. przedstawienie perspektyw budowania gospodarki niskoemisyjnej w Polsce z punktu widzenia europejskiej polityki klimatycznej. W panelach dyskusyjnych wzięli udział m.in. polscy posłowie i senatorowie oraz przedstawiciele administracji centralnej.

Dyskusje dotyczące potrzeby przestawienia polskiej gospodarki na niskoemisyjne tory kontynuowane były w ramach Forum Gospodarki Niskowęglowej. Budowa forum osób i instytucji wspierających rozwój gospodarki niskoemisyjnej została powiązana z projektem „Niskoemisyjna Polska 2050”, realizowanym wspólnie z Instytutem Badań Strukturalnych, a wspieranym przez European Climate Foundation.

Główne szanse i wyzwania, jakie stwarza Polsce europejska droga dochodzenia do niskoemisyjności zostały przedstawione w przygotowanej w ramach projektu publikacji „Niskoemisyjna Polska - refleksje autorskie”. Dzięki współpracy z polskimi ekspertami m.in. z dziedziny energetyki, transportu rolnictwa i hodowli zwierząt możliwe było sektorowe omówienie głównych dylematów związanych z transformacją polskiej gospodarki.

W ramach projektu przygotowane zostało także opracowanie pt. „Barometr zrównoważonego rozwoju 2010-2011”. Głównym celem publikacji był przegląd sytuacji w

zakresie wdrażania zrównoważonego rozwoju w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki energetycznej. W opracowaniu zwrócono uwagę m.in. na kwestie związane z efektywnością energetyczną, zrównoważonym transportem, gospodarką niskoemisyjną, a także ochroną przyrody i świadomością ekologiczną Polaków. Poza pracownikami InE w przygotowaniu publikacji brała udział dr Marta Strumińska-Kutra z Akademii Leona Koźmińskiego, która wykorzystując przede wszystkim badania socjologiczne InE przedstawiła zmiany w świadomości ekologicznej Polaków w okresie 1992 – 2011.

Budowanie poparcia dla rozwoju gospodarki niskoemisyjnej wymaga zainteresowania tym tematem także polskich mediów. W tym celu przygotowana i wydana w formie aktywnego pliku PDF została broszura skierowana do przedstawicieli zarówno centralnych, jak i regionalnych i lokalnych mediów. W publikacji „O energetyce przyjaznej środowisku prawie wszystko - mały leksykon dla dziennikarzy” przedstawiono najważniejsze hasła i definicje związane z gospodarką niskoemisyjną, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących energetyki.

W roku 2012 kontynuowano cykl audycji prowadzonych przez Ewę Podolską podczas programu „Zielono mi”. W ramach cyklu zrealizowano łącznie 9 audycji, poświęconych m.in. prezentacji Alternatywnej Polityki Energetycznej, świadomości ekologicznej Polaków, ekologicznym formom transportu, zielonej energii i energetyce rozproszonej, domom i mieszkaniom energooszczędnym, wykorzystaniu energii w gospodarstwie rolnym, urządzeniom konsumującym energię oraz idei zrównoważonego rozwoju miast.

W roku 2012 kontynuowano także prowadzenie monitoringu najważniejszych wydarzeń związanych z sektorem energetycznym. Wnioski z tych obserwacji przedstawione były w postaci kwartalnych raportów, prezentujących sektorowo zagadnienia związane z efektywnością energetyczną, energetyką rozproszoną (z uwzględnieniem przyrodniczych aspektów rozwoju OZE), restytucją mocy, rozwojem sieci energetycznych, polityką transportową, energetyką jądrową i społecznymi skutkami odchodzenia od węgla. Poza ekspertami InE w monitorowanie zaangażowani byli m.in. eksperci z Fundacji Efektywnego Wykorzystania Energii i Fundacji na rzecz Zrównoważonej Energetyki.

W roku 2012 kontynuowano także prace związane z przygotowaniem opinii i stanowisk w ważnych kwestiach dotyczących problematyki zawartej w APE. Większość z nich była opracowywana w ramach Koalicji Klimatycznej. Stanowiska przygotowane w trakcie realizacji projektu dotyczyły m.in. przyszłych funduszy unijnych, ustawy o OZE, dyrektywy o efektywności energetycznej i II Krajowego Planu Działań na Efektywności Energetycznej, poszukiwań i wydobycia gazu łupkowego, zmian funkcjonowania Systemu Handlu Emisjami, konferencji klimatycznej w Katarze i RPA, śladu węglowego biopaliw, Strategii „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko”, Wspólnej Polityki Rolnej oraz priorytetów w trakcie Polskiej Prezydencji. Kontynuowane było także wydawanie elektronicznego Biuletynu Klimatycznego.

Działania prowadzone w ramach projektu „Innowacje dla ochrony klimatu” były wspierane przez portal ChronmyKlimat.pl. Na potrzeby projektu powstała specjalna zakładka „Alternatywna Polityka Energetyczna”, w której umieszczano m.in. *informacje* o założeniach APE, kwartalne podsumowanie z monitoringu, zaproszenia oraz relacje z debat i konferencji, zapisy z audycji radiowych czy elektroniczne wersje publikacji. Informacje o działaniach prowadzonych w ramach projektu były wielokrotnie rozpowszechniane wśród ponad 3000 odbiorców newslettera ChronmyKlimat.pl. Portal ChronmyKlimat.pl obejmował patronatem medialnym wszystkie wydarzenia organizowane w ramach projektu „Innowacje dla ochrony klimatu”.

Współkoordynacja projektu ze strony InE: Krzysztof Kamieniecki i Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Aleksandra Arcipowska, Anna Dąbrowska, Agata Golec, Monika Jaromin, Wojciech Szymalski, Agnieszka Tomaszewska, Bożenna Wójcik.

Współpraca zewnętrzna: W projekcie uczestniczyło wiele instytucji i osób. W roku 2012 m.in.: prof. Jadwiga Rotnicka Senator RP; Komisja Środowiska Senatu RP; dr Maciej Bukowski z Instytutu Badań Strukturalnych; Stefaan Vergote z DG CLIMA Komisji Europejskiej; dr Andrzej Siemaszko i Małgorzata Snarska-Świdowska z Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE; Zbigniew Karaczun prof. SGGW (stały współpracownik InE); prof. dr hab. Maciej Sadowski z Instytutu Ochrony Środowiska; Urszula Stefanowicz i Anna Budzyńska z Koalicji Klimatycznej; Julia Michalak z Climate Action Network Europe; dr Marcin Stoczkiewicz z ClientEarth; Radosław Gawlik ze Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA; Ewa Podolska z radia TOK FM; Daria Kulczycka i Agata Staniewska z PKPP Lewiatan; Pomorski Związek Pracodawców "LEWIATAN"; Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych im. Cyryła Ratajskiego; Piotr Rudyszyn z Centrum Energii Wiatrowej; Instytut Energetyki Odnawialnej; Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.; Fundacja Efektywnego Wykorzystania Energii; Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej; dr Marta Strumińska-Kutra z Akademii Leona Koźmińskiego; Michał Olszewski z Tygodnika Powszechnego; Barbara Szulczewska prof. SGGW; Mirosław Sobolewski (stały współpracownik InE); Ewaryst Hill, niezależny ekspert w zakresie energetyki; Jan Friedberg, niezależny ekspert w zakresie planowania i zarządzania transportem; dr Jerzy Kozyra, prof. Antoni Faber oraz dr Mariusz Matyka z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; dr Jacek Walczak z Instytutu Zootechnik.

BUDOWA SPOŁECZEŃSTWA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Vortal - Chrońmy Klimat

Portal ten powstał z inicjatywy i jest prowadzony przez Instytut na rzecz Ekorozwoju. Uruchomiony został 17 listopada 2008. W roku 2011 finansowany jest z środków European Climate Foundation oraz z funduszy LIFE+ w ramach projektu Dobry Klimat dla Powiatów.

Celem uruchomienia i prowadzenia przez Instytut portalu jest dostarczanie rzetelnych informacji i fachowych opracowań, tak by pokazać jak szeroki i współzależny wpływ na zagadnienia gospodarcze, społeczne i przyrodnicze mają kwestie zmian klimatu.

ChronmyKlimat.pl w sposób specjalistyczny ukazuje powiązania problematyki zmian klimatu z różnymi aspektami życia. Przez cały rok 2012 portal był systematycznie udoskonalany, a jego treści uzupełniane tak, aby sprostać oczekiwaniom odbiorców zainteresowanych pogłębianiem swej wiedzy na temat interakcji problematyki zmian klimatu z różnymi aspektami życia politycznego, gospodarczego i społecznego.

Podsumowując kolejny pełny rok działalności portalu ChronmyKlimat.pl można stwierdzić, że spełnione zostały przewidziane na 2012 rok cele. Zgodnie z założeniem, redakcja dbała o wysoki poziom merytoryczny umieszczanych na portalu materiałów oraz udostępniała zamieszczone na ChronmyKlimat.pl teksty do przedruku i kopiowania w innych mediach, przyczyniając się w ten sposób do propagowania wiedzy na temat zmian i ochrony klimatu.

Portal jest adresowany do przedstawicieli świata biznesu, nauki, wykładowców akademickich, administracji publicznej, urzędników, do członków i działaczy organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli mediów.

Z rozmów z czytelnikami ChronmyKlimat.pl wynika, że portal jest postrzegany jako bardziej profesjonalny i bardziej interesujący niż inne portale o podobnym profilu. Ponadto portal postrzegany jest jako źródło codziennych, wiarygodnych informacji - ważne jest, że portal działa 7 dni w tygodniu, bez żadnych "martwych" okresów. Publikowane są na nim m.in. specjalistyczne i niszowe informacje, które dzięki portalowi mają szansę dotrzeć do szerszej publiczności.

Potwierdzenie skuteczności portalu oraz potwierdzenie dotarcia do wyznaczonej grupy docelowej stanowi fakt, że na liście subskrybentów cotygodniowego Newslettera ChronmyKlimat.pl znajdują się posłowie i urzędnicy państwowi i przedstawiciele mediów. Portal jest również cennym źródłem informacji dla mediów lokalnych i regionalnych.

W roku 2012 portal patronował 20 przedsięwzięciom, bezpośrednio lub pośrednio związanym z ochroną klimatu.

Statystyki, styczeń – grudzień 2012:

- liczba odwiedzin: 99 114
- liczba użytkowników: 57 639
- średni czas spędzony na vortalu: 2:29

Na stronie webArbiter (dostęp 23.02.2013 r.) czytamy: „Strona Chronmyklimat jest nieznaną w skali globalnej, popularną i często odwiedzaną lokalnie. Według Google ta strona jest bardzo dobrej jakości. Raport dotyczący treści: na 27 unikalnych stronach znajdują się linki do strony chronmyklimat.pl, a to oznacza, że ta strona posiada branżową treść, linki i unikalne zdjęcia.“

Powyższe dane wskazują na istotną obecność vortalu w internecie i potwierdzają, podobnie

jak powyższe wskaźniki, zasadność kontynuowania jego działalności.

Koordinacja projektu: Iwona Teodorczuk-Możdżyńska

Promocja portalu: Monika Jaromin

Eksperti: Andrzej Kassenberg, Krzysztof Kamieniecki, Mirosław Sobolewski

Redakcja w porządku alfabetycznym: Olga Bakanowska, Anna Dąbrowska, Urszula Drabińska, Agata Golec, Katarzyna Teodorczuk.

PROMOCJA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TURYSTYKI

Szerokie wody Natury 2000

(10.2010-06.2012)

Program edukacyjny pt. „Szerokie wody Natury 2000”, zrealizowany w latach 2010-2012, był kolejną inicjatywą InE powstałą w oparciu o portal internetowy „Natura 2000 a turystyka”, zmierzającą do promocji Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w Polsce. Projekt realizowany był przez Instytut na rzecz Ekorozwoju dzięki dofinansowaniu z NFOŚiGW.

Podstawowym celem projektu była promocja aktywnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju turystyki w obszarach Natura 2000. W roku 2012 zrealizowano szereg zadań merytorycznych o charakterze edukacyjnym lub informacyjnym.

1. Raport „Zmiany w tworzeniu sieci Natura 2000 w latach 2011-2012”

Proces tworzenia sieci Natura 2000 w całej Europie trwa, a zaawansowanie prac zmienia się z roku na rok. W projekcie założono przygotowanie i opublikowanie na portalu „Natura 2000 a turystyka” dwóch obszernych materiałów informacyjno-edukacyjny o wdrażaniu Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w Polsce na tle całej Unii Europejskiej. W roku 2012 ukazał się drugi raport autorstwa Bożenny Wójcik, przedstawiający najważniejsze fakty z okresu od połowy 2010 do końca 2011. Pierwszy raport został opublikowany w roku 2011.

2. Katalog obszarów Natura 2000

W pierwszym kwartale 2012 r. trwało rozpoczęte w roku wcześniejszym aktualizowanie i rozbudowywanie Przyrodniczo-Turystycznego Katalogu obszarów Natura 2000 na portalu „Natura 2000 a turystyka”. Katalog odzwierciedla zasadniczo stan sieci Natura 2000 w Polsce z marca 2012 r., kiedy to zakończono prace nad jego rozbudową. Obszary zamieszczone w Katalogu mają różny status, tzn. są na różnym etapie ich formalnego zatwierdzenia przez władze RP i Komisję Europejską, czy proponowania przez Rząd RP lub przez polskie przyrodnicze organizacje pozarządowe.

3. Badania socjologiczne

W ramach projektu zostały zorganizowane i przeprowadzone dwa ogólnopolskie badania socjologiczne na reprezentatywnych próbach Polaków. Pierwszemu badaniu pt. „Młodzież a Natura 2000” poddana została młodzież gimnazjalna, a jego celem było określenie stanu świadomości ekologicznej tej grupy społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii ochrony przyrody i funkcjonowania sieci Natura 2000. Drugie badanie miało na celu określenie stanu świadomości ekologicznej turystów - mieszkańców naszego kraju nt. znaczenia ekoturystyki, ze szczególną koncentracją na obszary Natura 2000 w strefach nadwodnych (morza, jeziora, rzeki).

W roku 2012 została wydana drukiem i opublikowana na portalu „Natura 2000 a turystyka” oraz na stronie InE broszura pt. „Świadomość ekologiczna turystów”, z wynikami drugiego badania i ich eksperckim omówieniem. Dystrybucja broszury objęła głównie środowiska turystyczne i edukacyjne.

4. Konkurs „Obszar Natura 2000 skarbem regionu”

W roku szkolnym 2011/2012 ogłoszona została już czwarta edycja ogólnopolskiego konkursu na promocje turystyczna Obszarów Natura 2000, zaprojektowana przez uczniów szkół gimnazjalnych. Konkurs od pierwszej edycji jest ściśle powiązany z portalem „Natura 2000 a turystyka”, na którym zawarte jest kompendium wiedzy o tworzeniu sieci obszarów cennych przyrodniczo oraz o zasadach ich użytkowania. IV edycja konkursu przebiegała dwuetapowo – w pierwszym uczniowie rozwiązywali przygotowane na platformie edukacyjnej *moodle* zadania konkursowe, w drugim opracowywali własne prace, w postaci ulotki, prezentacji multimedialnej lub strony internetowej promującej walory przyrodnicze i turystyczne wybranego polskiego obszaru Natura 2000.

W roku 2012 zakończony został drugi etap konkursu, po którym pracę rozpoczęła sześciuosobowa Komisja Konkursowa, której zadaniem była ocena nadesłanych prac. Po formalnej i merytorycznej ocenie 539 prac, Komisja Konkursowa wyłoniła 20 najlepszych prac i przyznała ich autorom 10 równorzędnych nagród i 10 równorzędnych wyróżnień. Komisja przyznała także nagrodę regulaminową szkole, z której nadesłano najwięcej prac spełniających kryteria uczestnictwa w drugim etapie konkursu. Wszystkim nauczycielom opiekującym się autorami nagrodzonych prac Komisja przyznała pamiątkowe dyplomy. Nagrodzone i wyróżnione prace zostały opublikowane na portalu „Natura 2000 a turystyka”. Uroczyste wręczenie nagród laureatom nastąpiło na konferencji podsumowującej projekt „Szerokie wody Natury 2000”.

5. Szkolenia regionalne „Natura 2000 a turystyka wodna i nadwodna”

Na jesieni 2011 r. przeprowadzone zostały kolejny już w InE cykl szkoleń na temat turystycznego użytkowania obszarów Natura 2000. Szkolenia odbyły się w czterech różnych regionach Polski, pozwalających na wydobycie specyfiki problemów związanych ze środowiskiem turystyki wodnej. Pierwszy dzień każdego szkolenia przeznaczony był na wykłady i dyskusje, zaś drugi – na warsztaty terenowe. Szkolenia adresowane były do przedstawicieli branży turystycznej, regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych,

administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych działających w zakresie rozwoju turystyki wodnej.

W roku 2012 został przygotowany i opublikowany na portalu „Natura 2000 a turystyka” obszerny raport ze szkoleń regionalnych, obejmujący podsumowanie prezentacji ekspertów i dyskusji oraz wnioski wypracowane podczas warsztatów terenowych.

6. Konferencja końcowa „Ambasadorowie turystyki przyjaznej środowisku”

Konferencja końcowa projektu pt. „Szerokie wody Natury 2000” odbyła się w dniu 14 maja 2012 r. w Warszawie. Głównym jej celem było podsumowanie doświadczeń projektu. Podczas konferencji zaprezentowane zostały wszystkie efekty projektu, z prezentacją wniosków wypracowanych podczas cyklu szkoleń regionalnych.

Konferencja była także spotkaniem z laureatami IV edycji konkursu „Obszar Natura 2000 skarbem regionu” – uczniami i nauczycielami szkół gimnazjalnych z całej Polski, dla których przygotowane zostały atrakcyjne nagrody rzeczowe. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się z udziałem przedstawicieli GDOŚ i MSiT, członków Komisji Konkursowej i sponsorów Konkursu, do których należało Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków.

WNIOSKI Z PROJEKTU:

Realizacja projektu „Szerokie wody Natury 2000” przyczyniła się do zwiększenia wiedzy Polaków nt. Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, o czym świadczy popularność internetowego portalu, jak również liczba odbiorców publikacji, wydarzeń czy przekazów medialnych przygotowanych w jego trakcie. Utrwaliła także pozycję InE w gronie organizacji rzetelnie podejmujących tematykę zależności pomiędzy rozwojem gospodarczym (turystyką) a jego uwarunkowaniami środowiskowymi (ochrona bioróżnorodności). Przeprowadzone dwa badania socjologiczne pozwalają InE formułować oceny dotyczące świadomości ekologicznej i odpowiedzialności Polaków za środowisko przyrodnicze – co uwiarygadnia kierunki i metody podejmowanych działań edukacyjnych, np. szkoleń dla branży turystycznej czy konkursu dla młodzieży gimnazjalnej.

Należy oczekiwać, że w wyniku prowadzonych w ramach projektu działań, Natura 2000 zacznie się pojawiać w regionalnych i lokalnych folderach i informatorach, będzie widoczna na targach turystycznych i stanie się jednym z tematów specjalistycznych szkoleń dla kadr turystyki przyjaznej środowisku. W praktyce, szczególnie po cyklu szkoleń regionalnych, rynek usług proekologicznych powinien się wzmocnić jakościowo, wykorzystując innowacje technologiczne i organizacyjne.

Sieć Natura 2000 jest nadal wielkim wyzwaniem dla państwa, samorządów, turystyki i innych kręgów gospodarczych oraz dla systemu edukacji i dla obywateli. Należy więc doskonalić plany i programy skutecznej ochrony przyrody obszarów Natura 2000, wprowadzać w życie dostępne proekologiczne technologie i upowszechniać przekonanie, że przyroda jest dobrem ekskluzywnym, co sobie uświadamiamy, gdy już jest za późno i najwrażliwsze elementy zostały utracone.

Koordinacja projektu ze strony InE: Franciszek Jackl

Współpraca ze strony InE: Agata Golec, Jolanta Kamieniecka, Krzysztof Kamieniecki, Teresa Lubaszewska i Bożenna Wójcik oraz współpraca zewnętrzna (w latach 2010-2012):

Autorzy tekstów na portal i do publikacji: Maciej Gromadzki, Anna Haładyj, Kinga Jackl, Anna Kalinowska, Maria Lewandowska-Nowicka, Adam Mrocza, Krzysztof Okrański, Paweł Pawlaczyk, Urszula Poziomek, Janusz Radziejowski, Katarzyna Rogala, Marian Rutkowski, Klaudyna Sergot, Alina Stanaszek, Agnieszka Szczepińska, Magdalena Tędziągolska, Zbigniew Witkowski

Prelegenci, trenerzy i lokalni koordynatorzy na szkoleniach i konferencjach: Katarzyna Araszkiewicz, Dorota Chmielowiec-Tyszko, Grzegorz Chocian, Andrzej Ginalski, Maciej Głębiński, Juliet Golden, Włodzimierz Jankowski, Alicja Kruszelnicka, Dorota Lachowska, Antoni Marczewski, Anna Moś, Monika Mużyło, Beata Orłowska, Rajmund Papiernik, Zofia Pietryka, Andrzej Różycki, Andrzej Ruszlewicz, Monika Selin, Krzysztof Skóra, Mirosław Stepaniuk, Dariusz Wiech, Zygmunt Wilczek, Witold Wołoszyn, Elżbieta Wyrwicz

Komisja Konkursowa pod przewodnictwem Witolda Lenarta

Redaktorzy, informatycy, graficy: Patryk Dąbrowski, Patrycja Manthey, Grażyna Marciniak-Bartoszewska, Wiktor Pawłowski, Ewa Sulejczak

Grupa szczególna: nauczyciele z gimnazjów

WSPÓŁPRACA Z INNymi ORGANIZACJAMI

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES)

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny należy do unijnych instytucji i jego zasadniczym celem jest rozpoznawanie opinii różnych środowisk na temat przygotowywanych przez Komisję Europejską lub Parlament Europejski i Radę Europejską dokumentów lub projektowanych rozwiązań prawnych. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele trzech grup reprezentujących różne interesy społeczne i ekonomiczne. Pierwsze dwie grupy to przedstawiciele pracodawców i związków zawodowych. Trzecią grupę tworzą reprezentanci tzw. różnych interesów, co, w jakimś sensie odnosi się do organizacji trzeciego sektora. Efektem pracy EKES'u są opinie, które przygotowywane są w powoływanych do tego celu grupach roboczych.

W roku 2012 członek EKES – Krzysztof Kamieniecki – uczestniczył w 19 grupach roboczych. Nad niektórymi opiniami prace rozpoczęto pod koniec roku 2011 i zakończono je w roku

2012. Część opinii zostanie opracowana w wersji finalnej w roku przyszłym. Opinie dotyczyły m.in. następujących zagadnień:

- NAT/592 - Siódmy program działań w zakresie środowiska
- NAT/584 - Ocena oddziaływania na środowisko
- TEN/502 - Jakość benzyny i olejów napędowych
- TEN/498 - Sprawozdanie końcowe w sprawie testów wytrzymałościowych obiektów jądrowych (komunikat)
- TEN/492 - Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii
- NAT/546 - Innowacja na rzecz zrównoważonej przyszłości
- TEN/479 - Biała księga na temat transportu: włączenie i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego
- TEN/474 - Edukacja energetyczna
- TEN/470 - Wytyczne w sprawie transeuropejskiej infrastruktury energetycznej
- TEN/468 - Instrument „Łącząc Europę”
- TEN/462 - Rejestracja przewoźników materiałów promieniotwórczych
- NAT/524 - Zawartość siarki w paliwach żeglugowych
- TEN/459 - Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego we wprowadzenie przyszłej wspólnoty europejskiej w zakresie energii
- INT/576 - Program ramowy / Euratom

Udział w pracach nad opiniami pozwala na przedstawianie argumentów wzmacniających ochronę środowiska lub zrównoważony rozwój. Działalność w EKES umożliwiła zaprezentowanie dorobku polskich i innych europejskich organizacji społecznych na szerszym forum w formie wypowiedzi i przygotowywanych poprawek pisemnych. W roku 2012 skorzystano z pomocy merytorycznej krajowych ekspertów z zakresu polityki transportowej, energetycznej, GMO i prawa obywateli do informacji. Pomocni byli eksperci z IUCN, InE, T&E oraz Centrum Prawa Ekologicznego.

Współpraca z nimi pomogła w przygotowaniu poprawek zgłaszanych podczas procesu uzgadniania opinii, w tym podczas sesji plenarnych; m.in. do opinii: „Włączenie energii odnawialnej do rynku energii”, „Zawartość siarki w paliwach żeglugowych” oraz „Prawa pasażerów we wszystkich środkach transportu”.

Jednym z przejawów działalności było zabieganie o udział polskich ekspertów w organizowanych w EKES wysłuchaniach i konferencjach.

Ciekawsze opinie są dostępne na stronie internetowej InE.

Członek EKES Krzysztof Kamieniecki

Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW)

Od marca 2010 r. przedstawicielka InE -Bożenna Wójcik jest członkiem Zarządu FAOW (kadencja 4-letnia). Poza uczestnictwem w pracach Zarządu w 2012 r. przedstawicielka InE współpracowała z FAOW w ramach projektu „Dobry Start – Centra wspierania i informacji organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich” jako merytoryczny redaktor prowadzący biuletynu wydawanego w ramach tego projektu. W 2012 r. ukazały się 3 numery biuletynu (w maju, we wrześniu i w grudniu). Biuletyny są dostępne na stronie: <http://ds.org.pl/biuletyny/>.

European Environmental Bureau

W ramach kampanii prowadzonej wspólnie przez BirdLife Europe, European Environmental Bureau i The Transport & Environment w sprawie uwzględniania konsekwencji wykorzystywania biopaliw przedstawicielka InE- Bożenna Wójcik przygotowała w październiku 2012 r. tekst listu InE do Komisarza Janusza Lewandowskiego w sprawie: „Biopaliwa i ślad węglowy – Apel w sprawie uwzględniania skutków zmian w użytkowaniu ziemi (ILUC) w ramach polityki dotyczącej produkcji biopaliw”, w którym apelowano by Komisja Europejska jak najszybciej pokazała jak poprawnie należy liczyć tzw. ślad węglowy z produkcji i wykorzystania biopaliw uwzględniając emisje będące pośrednim efektem zmian w użytkowaniu ziemi (ILUC) i w jak szerokim zakresie należy stosować ten instrument prewencyjny.

Koalicja Klimatyczna

Instytut jako jeden ze współzałożycieli Koalicji ściśle z nią współpracuje. Przedstawiciel InE jest członkiem Komitetu Sterującego Koalicji. W trakcie roku 2012 przedstawiciele Instytutu brali aktywny udział w wydarzeniach organizowanych przez Koalicję, jak np. konferencja „Gospodarka niskowęglowa – pomysł na kryzys”, wydarzenia związane z 10-leciem Koalicji, czy przygotowywanie wielu stanowisk dotyczących zagadnień energetycznych i klimatycznych. Wspólnie z Koalicją wydawany jest internetowy biuletyn klimatyczny. Obszarami szczególnej współpracy jest polityka energetyczna oraz klimatyczna jak i zagadnienia efektywności energetycznej.

UDZIAŁ W RADACH DEBATACH I SESJACH

Andrzej Kassenberg:

1. Udział w lunchu, organizowanym przez ambasadorów Niemiec i W. Brytanii nt. szanse na rozwój niskowęglowy w Polsce i w Europie. 25.01. 2012,
2. Moderator sesji I dotyczącej celów w ramach Konferencji „Gospodarka niskowęglowa – pomysł na kryzys” Koalicja Klimatyczna, SGH, Instytut Badań Strukturalnych, CEE Bankwatch Network. Warszawa 31.01. 2012.

3. Udział w debacie w Ministerstwie Gospodarki nt. energetyki jądrowej. 23.04.2012
4. Udział w panelu nt. CO2 na aukcjach i ceny uprawnień. Czy ziści się czarny scenariusz? W trakcie konferencji organizowanej przez Rzeczpospolitą p.t. Czy stracimy czy zarobimy na CO2? Warszawa 19.06.2012
5. Uczestnik panelu p.t. Forum energetyczne. Polska energetyka – Mapa Drogowa 2050. W trakcie XIV Sympozjum Naukowo-Technicznego „Energetyka Bełchatów 2012”. PGE S.A. 4.09.2012 Bełchatów.
6. Uczestnik panelu „Energia przyszłości w Polsce” w trakcie Kongresu Nowego Przemysłu 2012. 11.10.2012. Warszawa
7. Uczestnik stolika ekologicznego w trakcie Konferencji Krajowej Izby Gospodarczej p.t. Polityka Klimatyczno-energetyczna UE post „Energy Roadmap 2050” Fakty – skutki”. Warszawa 24.10.2012.
8. Wykład inauguracyjny nt. projektu Niskoemisyjna Polska 2050 w trakcie IX Dni Oszczędzania Energii po nazwą „Efektywność energetyczna w budownictwie i przemyśle”. 14 listopada 2012 r. Wrocław.

Wykłady:

1. SGGW wykłady z Environmental Policy – 10 zajęć w okresie 26.03 – 11.06. 2012. Warszawa
2. SGH wykłady nt. ochrony klimatu i zrównoważonego transportu na studiach podyplomowych z transport – 31.03. 2012
3. Akademia Rozwoju Regionalnego wykłady dotyczące „Polska w europejskich układach ekologicznych” i „Ekorozwój (zrównoważony rozwój) jako paradygmat współczesnego świata”. Warszawa 16.06.2012
4. Uniwersytet Warszawski – Wydział Psychologii wykłady pt. Podstawy ekologii i zrównoważonego rozwoju – 13 zajęć w okresie 15.X. 2012 – 22.I. 2013 W Warszawie

Powołanie do rady itp.

Przewodniczący Rady Zarządzającej Regionalnym Centrum Środowiskowym dla Europy Środkowej i Wschodniej

WYSTĄPIENIA PUBLICZNE I INNE DZIAŁANIA UPOWSZECHNIAJĄCE

Andrzej Kassenberg:

Publikacje:

Kassenberg A.; Śniegocki A. Rola (eko)innowacji w niskoemisyjnej transformacji. Instytut na rzecz Ekorozwoju, Instytut Badań Strukturalnych, European Climate Foundation. Warszawa 2012. (wersja polska i angielska)

Kassenberg A. „Perspektywy rozwoju energetyki wiatrowej” (w:) “Polityka klimatyczna. Pod red. M. Sobolewskiego. Studia Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu. Warszawa 2012

Artykuły:

„Ci okropni ekolodzy” artykuł w Gazecie Wyborczej wspólnie z M. Stoczkiewiczem i Z. Karaczunem.

Uczestniczenie w dyskusji redakcyjnej w „Przeglądzie Energetycznym” nt. gazu z łupków.

Raporty i inne opracowania:

Udział w ocenie wniosków do czwartek naboru Austriackiego Klimatycznego Programu Badawczego.

Przygotowanie dla Komisji Europejskiej aktualizacji raportu „Eco-innovation in Poland. EIO Country Profile 2011” wspólnie z Piotrem Kassenbergiem.

Referaty:

Wystąpienie z referatem “Enough is enough” na konferencji p.t. Drogi do zintegrowanej europejskiej polityki energetycznej. Wymogi, strategie, szanse. Fundacja Genshagen. 24 maja 2012. Genshagen.

Wystąpienie z referatem p.t. Ślad węglowy wielkiego miasta na przykładzie Warszawy na konferencji p.t. Miasto i środowisko naturalne w Polsce. Doświadczenia dla Ameryki łacińskiej. Organizowanej przez CESLA UW. Warszawa 7.07.2012

Inne:

Wystąpienia w radiu i telewizji: TOK FM, PR III, TVN CNBC, Polst-News, TV-Biznes, TVP 1, BBC, Radio PIN,

Wojciech Szymalski:

- Udział w IV konferencja transportu drogowego – publiczny, ekologiczny transport zbiorowy, Legnica, 25-26 maja 2012, *Aspekty ograniczenia zanieczyszczenia środowiska w związku z rozwojem transportu drogowego osób – rzeczy*
- Udział w IV Forum Eko-energetyczne, Polkowice, 21-22 września 2012, *Samorządy lokalne a ochrona klimatu i adaptacja do jego zmian – wyniki badań w projekcie „Dobry klimat dla powiatów”*

Bożenna Wójcik

Udział w **konferencji dotyczącej prezentacji wyników badań ewaluacyjnych, zrealizowanych w 2011 r. w ramach oceny bieżącej PROW 2007-2013** zorganizowanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – 7.02.2012.

Udział w **spotkaniu w Kancelarii Prezydenta RP nt. „Organizmy zmodyfikowane genetycznie. Konieczność czy wybór?”** zorganizowanym w ramach Forum Debaty Publicznej Prezydenta RP, w jego bloku tematycznym „Potencjał obszarów wiejskich szansą rozwoju”- 8.02.2012 (również udział w pracach przygotowawczych do spotkania).

Udział w **seminarium pt. „Rolnictwo bez GMO dla zdrowia i środowiska”**, zorganizowanym w Warszawie przez Stowarzyszenie Forum Rolnictwa Ekologicznego im. Mieczysława Górniego wraz ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Ogrodnictwa (SITO) – 2.03.2012.

Udział w **konferencji „Ekologizacja, zazielenienie, ochrona środowiska w reformie WPR 2014-2020. Kontrowersje wynikające z nowej formuły WPR – środowisko czy rolnictwo?”** – 21.03.2012.

Uczestnictwo w **warsztatach nt. „Wykorzystanie płatności rolnośrodowiskowych i Natura 2000, jako instrumentu ochrony przyrody”**, zorganizowanych przez OTOP w Osiecku k/Otwocka, podczas których przedstawiciele organizacji przyrodniczych dyskutowali nt. propozycji kształtu programu rolnośrodowiskowego i płatności Natura 2000 po roku 2013 – 22-23.05.2012

Uczestnictwo w **konferencji „Wdrażanie Europejskiej Konwencji Krajobrazowej w Polsce”**, zorganizowanej przez Departament Ochrony Przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Józefowie k/Warszawy – 20.09.2012.

Uczestnictwo w **spotkaniu w Kancelarii Prezydenta zorganizowanym w związku z kontrowersjami, wywoływanymi ustawą o nasiennictwie**, przyjętą przez Sejm RP w dniu 9 listopada 2012 r., a procedowaną w tym czasie w Senacie – spotkanie poświęcone było zapisom tej ustawy w kontekście GMO. W ramach przygotowania do spotkania Bożenna Wójcik współpracowała z organizacjami zajmującymi się problematyką GMO w sprawie pytań, jakie organizacje zamierzały zadać na spotkaniu odnośnie Stanowiska rządu ogłoszonego na stronie internetowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ws. ustawy o nasiennictwie.

Bożenna Wójcik jest członkiem Grupy Zarządzającej Ewaluacją PROW 2007-2013 i z tej racji w 2012 r. uczestniczyła 3-krotnie w spotkaniach tej grupy, w tym w 2 spotkaniach tzw. FOCUS GROUP z ekspertem geograficznym Europejskiej Sieci Ewaluacyjnej ds. obszarów wiejskich.

Jolanta Kamieniecka

Jolanta Kamieniecka jest Członkiem Kapituły Certyfikatu „Czysta turystyka” oraz członkiem Grupy Roboczej MSiT ds. turystyki w okresie nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 z ramienia FAOW.

Jolanta Kamieniecka brała udział w konferencjach organizowanych przez:

MSiT: Perspektywy rozwoju turystyki wiejskiej w Unii Europejskiej w okresie nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Agrotavel, kwiecień 2012 r. jako:

- Współautorka Deklaracji Polskiej.
- Prezentarka doświadczeń projektów związanych z Portalem InE „Natura2000 a turystyka” na forum grupy warsztatowej „Natura 2000”.

UKSW: „Filozofia Zrównoważonego rozwoju”; prezentacja metodologii i wyników badań świadomości ekologicznej „Turyści a Natura 2000”.

FAOW, Projekt „Dobry start”. Konferencja “Jak organizacje pozarządowe zmieniają polską wieś”. Prezentacja o doświadczeniach InE.

Wykłady poza InE:

WSTiH i Vistula w Warszawie . Przedmiot; Ekologia i Ochrona środowiska

UKSW – wykłady monograficzne: Turystyka a ochrona środowiska

WSPiRR w Falentach: konwersatorium nt. Turystyka i środowisko

Szkolenia poza InE:

ODR W Płońsku I LGD Przyjazne Mazowsze „Sieciowanie produktów turystycznych” .

Publikacje:

Świadomość ekologiczna turystów. Kamieniecka J. InE. W-wa 2012.

STANOWISKA InE

W okresie styczeń-marzec 2012 r. ramach współpracy z organizacjami zainteresowanymi rozwojem obszarów wiejskich, zainicjowanej podczas konferencji w listopadzie 2011 r. zorganizowanej przez Polski Klub Ekologiczny, Europejską Zieloną Fundację, Zielony Instytut oraz Koalicję na rzecz Czystego Bałtyk (pt. „Przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 r.”), Bożenna Wójcik brała udział w opracowaniu stanowiska „Przyszłość Wspólnej Polityki Rolnej do roku 2020. Stanowisko polskich organizacji ekologicznych i społecznych na temat najważniejszych założeń pakietu legislacyjnego WPR 2020”, pod którym podpisało się ponad 30 organizacji – w tym InE. Stanowisko (przygotowane w wersji polskiej i angielskiej) zostało szeroko rozpowszechnione w Polsce i w Brukseli. W InE przede wszystkim w ramach współpracy z Koalicją Klimatyczną przygotowano stanowiska dotyczące: przyszłych funduszy unijnych, ustawy o OZE, dyrektywy o efektywności energetycznej i II Krajowego Planu

Działań na Efektywności Energetycznej, poszukiwań i wydobycia gazu łupkowego, zmian funkcjonowania Systemu Handlu Emisjami, konferencji klimatycznej w Katarze i RPA, śladu węglowego biopaliw, Strategii „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko”, Wspólnej Polityki Rolnej, wniosków z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności oraz priorytetów w trakcie Polskiej Prezydencji.

PUBLIKACJE INE 2012

Publikacje drukowane:

- Węgiel brunatny paliwem bez przyszłości
- Trzecie spotkanie na temat energetyki jądrowej - Francja, Niemcy, Japonia po Fukushima
- Instrumenty realizacji Alternatywnej Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku
- Raport o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu
- Rola eko-innowacji w niskoemisyjnej transformacji
- Między Północą a Południem – pułapki status quo i wyzwania modernizacji Polski do roku 2050
- Polska 2050 na węglowych rozstajach
- Barometr zrównoważonego rozwoju 2010-2011
- Efektywność zużycia energii-między deklaracjami, stanem obecnym, a przyszłością
- Rozdroża polskiej energetyki- poradnik dla parlamentarzystów
- O energetyce przyjaznej środowisku prawie wszystko - mały leksykon dla dziennikarzy
- Społeczna mapa energetyki przyjaznej środowisku- płyta CD
- Świadomość ekologiczna turystów.

Wydawnictwa elektroniczne:

- Biuletyn klimatyczny vortal www.chronmyklimat.pl
- Biuletyn projektu Dobry Klimat dla Powiatów
- Aktualności – dział Portalu www.natura2000.org.pl
- Film- „Tydzień z dobrym klimatem”.

ZESPÓŁ INE

Podstawowy skład Zespołu InE stanowili:

1. Andrzej Kassenberg – prezes, polityka energetyczna oraz zmiany klimatu, zrównoważona polityka transportowa, fundusze strukturalne.

2. Krzysztof Kamieniecki – wiceprezes, polityka gospodarcza i społeczna a polityka ekologiczna UE, zielone miejsca pracy, metropolie.
3. Aleksandra Arcipowska – energetyka, ochrona klimatu
4. Anna Dąbrowska – vortal chrońmy klimat, ochrona klimatu
5. Renata Filip – administracja, energetyka
6. Agata Golec – ochrona przyrody, vortal chrońmy klimat
7. Franciszek Jackl – ochrona przyrody, edukacja ekologiczna
8. Monika Jaromin – public relations , wydawnictwa.
9. Hanna Kryszyńska – kadry i finanse.
10. Katarzyna Sołdaczuk – sprawy organizacyjne, logistyka szkoleń
11. Wojciech Szymalski – ochrona klimatu, zrównoważony transport
12. Ewa Świerkula – ekonomiczne aspekty ochrony środowiska
13. Agnieszka Tomaszewska – energetyka, ochrona klimatu

Stale współpracowali:

1. Olga Bakanowska - vortal chrońmy klimat
2. Urszula Drabińska - vortal chrońmy klimat
3. Jolanta Kamieniecka- zrównoważony rozwój turystyki
4. Zbigniew Karaczun – zrównoważony rozwój terenów wiejskich, zmiany klimatu
5. Teresa Lubaszewska – konkurs: Turystyczna promocja Natury 2000
6. Patrycja Manthey - sprawy organizacyjne
7. Maciej Przybył – informatyk
8. Mirosław Sobolewski – zmiany klimatu.
9. Katarzyna Teodorczuk – vortal chrońmy klimat
10. Iwona Teodorczuk-Możdżyńska – vortal chrońmy klimat
11. Bożenna Wójcik – ochrona przyrody, rozwój obszarów wiejskich, fundusze strukturalne.